İRADENİN TUTSAKLIĞI

Birinci Bölüm

Kutsal Yazıların öğrettikleri.

Tez 1: İnsanoğlunun evrensel suçluluğu "özgür irade"nin yanlış olduğunu kanıtlar.

Tez 2: Günahın evrensel hakimiyeti "özgür irade"nin yanlış olduğunu kanıtlar.

Tez 3: "Özgür irade" ahlaki ve törensel yasayı yerine getirerek Tanrı kabulünü kazanamaz.

Tez 4: Yasa, insanlara günah bilincini vererek, onları Mesih'e yönlendirmesi için tasarlanmıştır.

Tez 5: Mesih'e iman ederek kurtuluşun alınabileceği öğretisi "özgür irade"nin yanlış olduğunu kanıtlar.

Tez 6: Kazanç ya da ödül kavramına hiçbir yer yoktur.

Tez 7: "Özgür irade"nin hiçbir değeri yoktur, çünkü insanın Tanrı karşısındaki doğruluğunun işlerle hiçbir ilgisi yoktur.

Tez 8: Bir dizi değişik savlar.

Tez 9: Pavlus "özgür irade"yi çürütürken çok açık konuşmaktadır.

Tez 10: Kutsal Ruh'a sahip olmayan insanın içinde bulunduğu durum, "özgür irade"nin ruhsal hiçbir şey yapamayacağını gösterir.

Tez 11: Mesih'e gelen kişiler, O'nu daha önce ne düşünmüş, ne aramış, ne de kendilerini O'na hazırlamışlardır.

İRADENİN TUTSAKLIĞI

Birinci Bölüm
Kutsal Yazıların öğrettikleri.

Tez 1: İnsanoğlunun evrensel suçluluğu “özgür irade”nin yanlış olduğunu kanıtlar.

Tez 2: Günahın evrensel hakimiyeti “özgür irade”nin yanlış olduğunu kanıtlar.

Tez 3: “Özgür irade” ahlaki ve törensel yasayı yerine getirerek Tanrı kabulünü kazanamaz.

Tez 4: Yasa, insanlara günah bilincini vererek, onları Mesih’e yönlendirmesi için tasarlanmıştır.

Tez 5: Mesih’e iman ederek kurtuluşun alınabileceği öğretisi “özgür irade”nin yanlış olduğunu kanıtlar.

Tez 6: Kazanç ya da ödül kavramına hiçbir yer yoktur.

Tez 7: “Özgür irade”nin hiçbir değeri yoktur, çünkü insanın Tanrı karşısındaki doğruluğunun işlerle hiçbir ilgisi yoktur.

Tez 8: Bir dizi değişik savlar.

Tez 9: Pavlus “özgür irade”yi çürütürken çok açık konuşmaktadır.

Tez 10: Kutsal Ruh’a sahip olmayan insanın içinde bulunduğu durum, “özgür irade”nin ruhsal hiçbir şey yapamayacağını gösterir.

Tez 11: Mesih’e gelen kişiler, O’nu daha önce ne düşünmüş, ne aramış, ne de kendilerini O’na hazırlamışlardır.

Tez 12: Günahlı bir dünyaya sunulan kurtuluş sadece iman aracılığıyla

alınabilecek Mesih'in lütfudur.

Tez 13: Yuhanna 3. Bölüm'deki Nikodim örneği, "özgür irade"ye karşı çıkar.

Tez 14: "Özgür irade"nin hiçbir faydası yoktur çünkü kurtuluş yanlızca Mesih aracılığıyladır.

Tez 15: İnsanın müjdeye inanma yetisi yoktur, bu nedenle hiçbir çabası onu kurtaramaz.

Tez 16: Evrensel inançsızlık "özgür irade"nin yanlış olduğunu kanıtlar.

Tez 17: Gerçek inanlılardaki "benliğin" gücü "özgür irade"nin yanlış olduğunu kanıtlar.

Tez 18: Kurtuluşun "özgür irade"ye bağlı olmadığını bilmek, çok rahatlatıcı olabilir.

Tez 19: Tanrı'nın yüceliğine leke sürülemez.

İkinci Bölüm
Erasmus'un öğrettikleri.

Tez 1: Erasmus'un "özgür irade" tanımı.

Tez 2: Erasmus'un Apokrif'e ait bir kitaba dayandırdığı tezi.

Tez 3: Erasmus'un "özgür irade" hakkındaki üç görüşü.

Tez 4: Erasmus'un Vaiz 15:14-17'e dayandırdığı tezine dönülmesi.

Tez 5: Erasmus'un Vaiz 15:14-17'yi kullanış şeklinin incelenmeye devam edilmesi.

Tez 6: Erasmus'un ileri sürdüğü tezler, insanın iradesinin tamamen özgür olduğu anlamına gelir.

Tez 7: Tekvin 4:7 - bir buyruğun verilmesinin, bu buyruğa itaat edilebileceği anlamına gelmediğini kanıtlayan bir başka bölüm.

Tez 8: Tesniye 30:19 - “Yasa sayesinde günahın bilincine varılır”.

Tez 9: Erasmus’un Yasa ve Müjde’yi karıştırması.

Tez 10: Tanrı’nın açıklanmış iradesi ve gizli iradesi.

Tez 11: Yükümlülük, itaat etme yetisinin varlığını kanıtlamaz.

Tez 12: İnsan, Tanrı’nın gizli iradesine burnunu sokmamalıdır.

Tez 13: Yasa, insanın zayıflığını ve Tanrı’nın kurtaran gücünü gösterir.

Tez 14: Yeni Antlaşma’da verilen bilgiler, aklanmış olanları yönlendirmek içindir.

Tez 15: Ödüllendirilme, Tanrı’nın vaadine dayanır, insanın hakkettiklerine değil.

Tez 16: Tanrı’nın kudreti, bizlerin sorumluluklarını ortadan kaldırmaz.

Önsöz:

Soru.

Soru şudur - insanın “özgür irade”si var mıdır? Bir insan özgürce ve yardım almaksızın, günahlarından kurtulmak için Mesih’e dönebilir mi? Erasmus buna şöyle cevap veriyor: “Evet!” Luther ise şiddetli bir: “Hayır!” Luther, “özgür irade”nin yanlızca lütufla, iman aracılığıyla kurtuluş olabileceğini söyleyen Kutsal Kitap öğretisinin tam kalbine saplanmış bir hançer olduğundan emindi. Bizler de aynı inanışa sahip olmalıyız. “Özgür irade”ye karşı Luther gibi güçle savaşmalıyız. Erasmus şöyle der: “ ‘Özgür irade’yi, kişinin kendisini sonsuz kurtuluşa yahut bunun tersi doğrultuda yönlendirmesine olanak veren etkenleri kendisine uygulamasında kullandığı

insan iradesinin gücü olarak tanımlayabilirim”. Buna da bizler kesin bir “Hayır! İnsan günahın kölesi olarak doğar!” demeliyiz. İnsan özgür değildir.

Giriş:
Kitaba ilişkin kısa bir açıklama ve Erasmus ile zıt düşülen konular.

Martin Luther, 1466 ile 1469 yılları arasındaki bir zamanda Roterdam’da doğan Desiderius Erasmus’un öğretisine cevap vermek amacıyla THE BONDAGE OF THE WILL (İradenin Tutsaklığı) adlı kitabını yazdı. Erasmus, yedi yıl boyunca Augustinci bir keşiş olarak yaşadıktan sonra İngiltere’ye gitti. Orada tanıştığı bir kişi Erasmus’u Grekçe üzerinde çalışmalara başlaması için yüreklendirdi. Sonunda Erasmus, Yeni Ahit’in o zamanlar için çok önem taşıyan bir tercümesini yaptı (1516). Kutsal Yazıların yorumlanmasında kullanılan süslü yöntemleri ve kilise öğretmenlerinin batıl inançlarının birçoğunu reddetti. Manastırlarda sıkça görülen tembellik ve ahlaksızlığa karşı tepki gösterdi. Ancak tüm bunlara rağmen Erasmus, müjdeci bir Hıristiyan değildi. İnsanların, İsa Mesih’e, O’nun ölümüne ve dirilişine güvenmek yerine kurtuluşlarını kendi çabalarıyla kazanabileceklerine inanan bir hümanistti. Erasmus haklı olarak, profesyönel teologların bölücü ve karmaşık yaklaşımlarından ziyade, Hıristiyan öğretisine basit bir yaklaşımı benimsedi. Fikir ayrılıklarından kaçındı ve uzun bir süre boyunca da “özgür irade” konusu hakkında açık olarak fikir belirtmedi, ancak fikrini açıkladığında bu Martin Luther’in görmezlikten gelemeyeceği bir meydan okumaydı.

Martin Luther Saxony’de doğdu ve Erasmus’dan aşağı yukarı ondört yıl daha gençti. Luther bir keşişken, çok güçlü bir şekilde Tanrı lütfunun müjdesiyle tanıştı. O zamandan itibaren her deneyimin ve inancın Kutsal Yazı’nın yetkisi ile karşılaştırılarak, test edilmesi gerektiğini anlamıştı. Kurtuluşun, “iman yoluyla, lütufla; insanın başarısı değil, kimsenin övünmemesi için Tanrı’nın armağanı” (Efesliler 2:8-9) olduğunu biliyordu. Yaşadığı deneyim, bu inancını doğrulamıştı.

Luther professör, teolok ve aynı zamanda bir pastördü. Topluluğu, vaaz ettiği şeyleri derinden hissettiğini biliyordu. O, boş bir ilim adamı değildi. Vaaz verdiği her defasında, omuzlarında sonsuzluğun baskısını hissediyordu. Bu da onu bazen pek de tutulmayan ve hatta tehlikeli şeyler yapmaya itti. Tanrı'nın gerçeği için tüm dünyanın karşısında durmaya hazırdı.

Başta, Erasmus Luther'in yanında gibi gözüktü çünkü her iki adam da Roma kilisesinin bir çok hatasını reddetmişlerdi. Ancak sonraları Luther, iyi işlerle kurtuluşun alınabileceğini söyleyen Roma kilisesinin öğretisine giderek artan bir sıklıkla karşı çıkarak, "imanla aklanan insanın yaşayacağı" (Romalılar 1:17) konusunda ısrar etti. Erasmus halen Roma kilisesindeydi ve bir ilim adamı olarak "özgür irade"yi öğretmesi konusunda kilisesinin kendisine yaptığı baskılara maruz kalıyordu. Luther'in Erasmus'a bu baskı altında kalmaması konusundaki uyarılarına bir başkaldırı olarak 1524'de DISCUSSION CONCERNING "FREE WILL" ("Özgür İrade"ye İlişkin) adlı çalışmasını yayınladı. Erasmus 8.Henry'e şöyle yazdı: "Herşey açıklanmıştır. 'Özgür irade' hakkındaki bu küçük kitap gün ışığına çıkmıştır". Kitap Papa ve Roma İmparatorunu memnun etmiş, 8.Henry tarafından da övülmüştü.

O andan itibaren Luther, Erasmus'u müjdesel imanın bir düşmanı ilan etti. Tanrı, bu iki adam arasındaki yoğun tartışmayı kendi krallığını ilerletmekte kullanarak tüm bu olaya hükmetmiştir. Bu tartışmanın sonunda müjdesel imanın o zamana dek Mesih'in kilisesini çevreleyen en büyük bildirisi ortaya çıkmıştır - Luther'in BONDAGE OF THE WILL (İradenin Tutsaklığı) adlı eseri. Sizlere burada sunduğumuz, bu büyük eserin bir özetidir. Luther'in stilini (ifade tarzını) büyük oranda koruduk ancak aynı sırayı izlemedik. Bizler, Luther'in iradenin tutsaklığı konusundaki öğretisini özetleyerek, onun bıraktığı yerden başlamak istiyoruz. Daha sonra ise Luther'in Erasmus'un öğretilerini teker teker belirtip, onları çürütmesini içeren bölümlerle devam edeceğiz.

Luther'in ifade biçimi, "özgür irade" teriminin kullanıldığı heryerde bu ifadeye belirli bazı kelimeler eklememizi gerektirmektedir. Örneğin: "'varolduğuna inandığınız' özgür irade". Ancak bizler Luther'in bu anlamı içeren ifadesini yansıtması için tırnak işaretleri kullanmayı seçtik - "özgür irade". İki, üç ve dördüncü bölümlerde ise Luther'in direk

ifadelerini koruyarak, eserin ortamına (havasına) olabildiğince benzer bir ortam sağlamaya çalıştık.

Luther'in öne sürdüğü tüm tezleri burada belirtmedik çünkü böyle bir şey yapmak bu özet niteliği taşıyan basit kitabı gereksiz yere uzatmak olurdu.

Kutsal Yazılar, insanın kurtuluşu seçmek ve almak konusunda "özgür irade"si olduğu düşüncesine karşı duran birkaç orduya benzer. Ancak burada benim için bazı küçük birlikleriyle beraber Pavlus ve Yuhanna adında iki generali bu savaşa sokmak yeterli olacaktır.

Tez 1: İnsanoğlunun evrensel suçluluğu "özgür irade"nin yanlış olduğunu kanıtlar.

Romalılar 1:18, istisnasız olarak her insanın Tanrı tarafından cezalandırılmayı hakkettiğini öğretir. "Haksızlıkla gerçeğe engel olan insanların bütün tanrısızlık ve haksızlığına karşı Tanrı'nın gazabı gökten açıkça gösterilir". Eğer her insanın "özgür iradesi" varsa fakat istisnasız olarak hepsi Tanrı'nın gazabı altındalarsa bu gerektirir ki onların "özgür iradeleri" onları sadece tek bir yöne doğru götürür - "tanrısızlık ve haksızlık". Öyleyse, iyilik yapmaları için onlara yardım eden "özgür iradenin" gücü nerede? Eğer "özgü irade" varsa, insanları pek de kurtuluşa götürüyor gibi gözükmüyor çünkü onları Tanrı gazabının altında bırakıyor.

Ama bazı insanlar beni Pavlus'u çok iyi anlayamamakla suçluyor. Pavlus'un, "haksızlıkla gerçeğe engel olan insanların bütün tanrısızlık ve haksızlığına karşı…" diye geçen sözlerinin istisnasız olarak herkesin Tanrı gözünde suçlu olduğu anlamına gelmediğini söylüyorlar. Bu metnin, bazı insanların "haksızlıkla gerçeğe engel" olmayabileceklerini ima ettiğini ileri sürüyorlar. Ancak Pavlus'un burada kullandığı İbranice kalıp, başka hiçbir olasılığa yer bırakmaksızın, bütün insanların tanrısızlığı ve haksızlığı anlamına gelmektedir.

Bunun da ötesinde, Pavlus'un o sözlerden hemen önce neler yazdığına dikkat edin. 16. Ayette Pavlus, müjdenin "iman eden herkesin kurtuluşu için Tanrı'nın gücü" olduğunu söylemektedir. Bunun anlamı şu olmalıdır ki, müjdedeki Tanrı gücünden ayrı olarak hiç kimsede Tanrı'ya dönme gücü yoktur. Pavlus bunun hem Yahudiler hem de Yahudi olmayanlar için geçerli olduğunu söyleyerek devam etmektedir. Yahudiler, Tanrı'nın Yasasını en küçük detayına kadar biliyorlardı, fakat bu onları Tanrı'nın gazabından kurtaramadı. Aynı şekilde Grekler de kültürün getirdiği birçok faydayı tatmaktaydılar, ancak bu da onları Tanrı'ya olduklarından daha fazla yaklaştıramadı. Yahudiler ve Grekler, kendilerini Tanrı önünde aklayabilmek için çok çalışmaktaydılar. Ancak sahip oldukları tüm avantajlara ve "özgür iradelerine" rağmen, tamamen başarısız oldular. Pavlus, bu kişilerin hepsini suçlamakta bir an bile tereddüt etmemektedir.

Sonra, 17. Ayette Pavlus'un, "Tanrı'nın insanı akladığı… açıklanır" sözlerine dikkat edin. Yani, insana doğruluğu veren Tanrıdır. Ama Tanrı aptal değildir. Eğer insanların Tanrı'ya ihtiyaçları olmasaydı, Tanrı insana yardım ederek zamanını kaybetmezdi. İnsanlar her ne zaman iman ederlerse, bunun nedeni Tanrı'nın o kişilere gelip, müjdeyi göstererek, cehaletlerini ortadan kaldırmış olmasıdır. Bu olmaksızın, o insanlar hiçbir zaman kendilerini kurtaramazlar. İnsanlık tarihinde hiç kimse kendi kendine Tanrı'nın gazabını Kutsal Yazılarda açıklandığı şekilde düşünüp, anlamamıştır. Hiç kimse asla, eşsiz bir Kurtarıcının, İsa Mesih'in yaşamı ve hizmeti aracılığıyla Tanrı'yla barışmayı hayal bile etmemiştir. Aslında Yahudiler, peygamberlerinin bildirdikleri onca öğretiye rağmen Mesih'i reddetmişlerdir. Öyle gözüküyor ki, bazı Yahudi ve Greklerin ulaştıkları iyilik düzeyi, Tanrı'yı Kendi belirlediği yolla aramalarını engelledi çünkü herşeyi kendi bildikleri yolla yapmakta kararlıydılar. Bu nedenle, "özgür irade" ne kadar fazla çabalarsa, her şey o kadar kötüye gitmektedir.

İnanlılarla inanlı olmayanlar arasında, kendilerini kurtarma yetisine sahip olan üçüncü bir grup yoktur. Yahudi ve Grekler tüm insanlığı oluşturur ve hepsi Tanrı'nın gazabı altındadırlar. Hiç kimsenin Tanrı'ya dönme yetisi yoktur. İlk önce Tanrı kendisini onlara göstermelidir. Eğer gerçek "özgür iradeyle" keşfedilebilecek olsaydı, bir yerde, bir Yahudi bunu yapardı! Ne Greklerin en karmaşık felsefeleri, ne de en iyi Yahudilerin en güçlü çabaları (Romalılar 1:21; 2:23,28 ve 29) Mesih'e iman etmeye onları bir adım yaklaştırmıştır. Diğer tüm insanlarla beraber onlar da suçlu

günahkarladı. Eğer her insanın “özgür iradesi” varsa, ve her insan suçlu ve mahkümsa, bu sözde “özgür irade” onları Mesih’e getirmede tamamen güçsüzdür. Yani, iradeleri aslında hiç de özgür değildir.

Tez 2: Günahın evrensel hakimiyeti “özgür irade”nin yanlış olduğunu kanıtlar.

Pavlus’un kendi öğretisini kendisinin açıklamasına izin vermeliyiz. Romalılar 3:9’da şöyle demektedir: “Şimdi ne diyelim? Biz Yahudiler diğer uluslardan üstün müyüz? Elbette değiliz. Biz daha önce ister Yahudi ister Grek olsun, herkesi günahın boyunduruğunda olmakla suçladık”.

Sadece tüm insanlar istisnasız olarak Tanrı önünde suçlu ilan edilmemektedirler, ama aynı zamanda onları suçlu yapan günaha tutsaktırlar da. Buna, Tanrı’nın Yasasına sahip oldukları için günahın boyunduruğunda olmadıklarını düşünen Yahudiler de dahildir. Ne Yahudiler ne de Grekler kendilerini bu boyunduruktan kurtarabildiklerine göre, açıkça görülür ki bir insanda iyilik yapmasına yardım edecek hiçbir güç yoktur.

Bu evrensel kölelik en iyi ve ahlaklı gibi gözüken insanları da kapsar. Bir insan iyilikte ne kadar ilerlerse ilerlesin, bu Tanrı bilgisi ile aynı şey değildir. İnsanın en mükemmel tarafı onun mantığı ve iradesidir ancak kabul edilmelidir ki, insanın bu en asil özelliği bozulmuştur. Pavlus Romalılar 3:10-12’de şöyle diyor: “Yazılmış olduğu gibi, ‘Doğru olan kimse yok, bir kişi bile yoktur. Anlayan kimse yok, Tanrı’yı arayan kimse yok. Hepsi yoldan saptılar, birlikte yararsız oldular. İyilik eden yok, bir kişi bile yoktur’.” Bu sözlerin anlamı son derece açıktır. Tanrı, mantıkta ve iradede tanınır, anlaşılır. Ancak kimse, doğal haliyle, Tanrı’yı tanımaz. Bu nedenle de insan iradesinin bozulmuş olduğu ve kendi başına insanın Tanrı’yı hiçbir şekilde tanıyamayacağı ya da O’nu hoşnut edemeyeceği sonucuna varmamız kaçınılmazdır.

Belki cesur bir kişi, eyleme geçirebildiklerimizden çok daha fazlasını yapabilecek kapasitede olduğumuzu söyleyecektir. Ancak burada bizi ilgilendiren konu yaptıklarımızdır; yapabileceklerimiz ya da yapamayacaklarımız değil. Pavlus tarafından Romalılar 3:10-12’de alıntı yapılan Kutsal Kitap ayetleri böyle bir ayrım yapma hakkını bizlere vermemektedir. Tanrı insanın hem günahlı yetersizliğini hem de günahlı

davranışlarını yargılamaktadır. Eğer insanlar Tanrı'ya doğru en küçük bir adım bile atabilecek olsalardı, Tanrı'nın onları kurtarmasına gerek kalmazdı. Tanrı, insanların kendi kendilerini kurtarmalarına izin verirdi. Ancak hiçbir insanın bunu denemeye bile gücü yoktur.

Romalılar 3:19'da Pavlus her ağızın kapanmasını söyler çünkü hiç kimse Tanrı'nın kendilerine verdiği yargıya karşı çıkamaz. Bunun nedeni ise hiçbir kimse de Tanrı'nın övebileceği bir özellik yoktur - O'na dönebilecek özgür bir irade bile. Eğer bir kimse şöyle derse: "Bende biraz da olsa kendiliğimden Tanrı'ya dönme gücü (yetisi) var", bu şu demektir ki, o kimse kendisinde Tanrı'nın yargılamayıp, öveceği bir şeyler olduğunu iddia etmektedir. Ağızı kapanmamıştır! Bu da Kutsal Yazıyla çelişir.

Tanrı, her ağızın kapanması gerektiğini söyler. Tanrı'nın önünde suçlu olan yalnızca belli bir grup insan değildir. Yargılananlar, sadece Yahudilerin arasındaki Ferisiler değildir. Eğer öyle olmasaydı, diğer Yahudilerin yasayı tutmak ve suçlu çıkarılmayı önlemek için kendi içlerinde güçleri olmuş olurdu. Ama insanların en iyisi bile tanrısızlıkla suçlanmaktadır. Tanrı Yasasını hiçbir şekilde tutmaya çalışmayanlar gibi onlar da ruhsal olarak ölüdürler. Tüm insanlar tanrısız ve suçludurlar, Tanrı tarafından cezalandırılmayı hakketmişlerdir.

Tez 3: "Özgür irade" ahlaki ve törensel yasayı yerine getirerek Tanrı kabulünü kazanamaz

Pavlus'un Romalılar 3:20'deki : "Yasa'nın gereklerini yapmakla hiç kimse Tanrı katında aklanmayacaktır" sözlerindeki "Yasa" kelimesiyle hem ahlaki yasayı (on emri) hem de törensel yasayı kastettiği görüşündeyim. Pavlus'un yanlızca törensel yasayı -hayvan sunuları ve tapınak düzeni ve tapınmasını - kastettiği görüşü de yayılmış bulunmaktadır. Bu düşünceyi icat eden Jerome adlı kişiyi insanların aziz diye nitelendirmesi inanılmaz bir olaydır! Ben ona başka bir isim takardım! Jerome, İsa Mesih'in ölümüyle törensel yasa'nın gereklerini yerine getirmekle aklanma (doğru kişi ilan edilmek) olasılığını ortadan kaldırdığını söylemiştir. Ancak bunu

söylemekle, kendi gücümüzle, Tanrı'nın yardımı olmaksızın, ahlaki yasayı tutarak aklanma olasılığını tamamen açık bırakmıştır.

Benim cevabım şu ki, eğer Pavlus sadece törensel yasayı kastediyorsa düşüncesi ve savunduğu tamamen anlamsızdır. Pavlus, hiç kimsenin doğru olmadığını ve Tanrı'nın lütfuna - bizleri aracılığıyla kurtardığı sevgisi, bilgeliği ve gücü - ihtiyacı olduğunu ileri sürmektedir. Jerome'un ileri sürdüğü düşüncenin getirdiği sonuç, bizlerin törensel yasadan kurtarılmak için Tanrı'nın lütfuna ihtiyacı olduğu ancak ahlaki yasa için böyle bir lütfun gerekli olmadığıdır. Ancak bu lütufdan ayrı olarak ahlaki yasanın gereklerini yerine getiremeyiz. İnsanları törensel uygulamaları yapma-ları için korkutabilirsiniz ancak hiçbir insan gücü bir kişiyi ahlaki yasayı tutmaya zorlayamaz. Pavlus'un savunduğu düşünce, ne ahlaki ne de törensel yasanın gereklerine yerine getirerek Tanrı önünde aklanamayacağımızdır. Yemek, içmek ya da buna benzer şeyler kendi başlarına bizleri ne aklar ne de mahkum ederler.

Ben biraz daha ileri gidip Pavlus'un, Yasa'nın yanlızca belirli bir kısmının değil tümünün insanları bağlayıcı olduğunu kastettiğini söyleyeceğim. Mesih öldü diye artık Yasa'nın her hangi bir hükmü kalmadıysa, Pavlus'un öyle söylemesi ve susması gerekirdi. Galatyalılar 3:10'da Pavlus şöyle yazmaktadır: "Yasa'nın gereklerini yapmış olmaya güvenenlerin hepsi lanet altındadır. Çünkü şöyle yazılmıştır: 'Yasa kitabında yazılı olan her şeyi sürekli yerine getirmeyen her insan lanetlidir'." Bu sözlerle Pavlus, Musa'nın da kendisini desteklediğini ve Yasa'nın tüm insanlar üzerinde bağlayıcı olup, itaat edilmekte başarısız olunması halinde tüm insanları Tanrı'nın laneti altına soktuğunu söylüyor.

Yasa'yı tutmaya çalışan kişiler de, çalışmayan kişiler de Tanrı önünde aklanamazlar çünkü hepsi ruhsal olarak ölüdürler. Pavlus'un öğretisi, dünyada iki sınıf insan olduğu düşüncesidir - ruhsal olanlar ve olmayanlar (bak. Romalılar 3:21 ve 28). Bu düşünce Mesih İsa'nın Yuhanna 3:6'daki öğretisiyle uyum içersindedir: "Bedenden doğan bedendir, ruhtan doğan ruhtur". Kutsal Ruh'a sahip olmayan insanlar için Yasa, faydasızdır. Yasa'yı ne kadar da iyi yerine getirseler, ruhsal iman dışında hiçbir şekilde aklanmayacaklardır.

Öyleyse son olarak: eğer "özgür irade" diye bir şey varsa; bu insanın en asil özelliği olmalı, çünkü Kutsal Ruh olmaksızın "özgür irade" insanın tüm yasayı yerine getirmesine yardım eder! Ancak Pavlus,

‘Yasa’nın gereklerini yapmış olmaya güvenenlerin’ aklanmayacağını söylüyor. Bu da demektir ki, en iyi haliyle “özgür irade” insanı Tanrı’yla barıştırmada yetersiz kalır. Aslında Romalılar 3:20’de Pavlus bizlere günahın ne olduğunu göstermek için Yasa’nın gerekli olduğunu söyler. “Çünkü Yasa sayesinde günahın bilincine varılır”. “Yasa’nın gereklerini yapmış olmaya güvenenler” günahın ne olduğunu gerçekten farkına varamazlar. “Özgür irade” kördür, çünkü Yasa tarafından öğretilmeye ihtiyacı vardır. Aynı zamanda güçsüzdür de, çünkü Tanrı önünde hiçkimseyi aklamayı başaramaz.

Tez 4: Yasa, insanlara günah bilincini vererek, onları Mesih’e yönlendirmesi
için tasarlanmıştır.

“Özgür iradeyi” destekleyen düşünüş, “Eğer bizler Yasa’yı tutamasaydık, en baştan verilmezdi” şeklinde bir yaklaşımdır. Erasmus! Durmadan aynı şeyi söylüyorsun: “Eğer biz hiçbir şey yapamaz durumdaysak tüm yasaların, emirlerin, tehditlerin ve vaatlerin amacı nedir?” Cevap şudur ki, Yasa bizlere neler yapabileceğimizi göstermek için verilmemiştir. Bizlere doğru olanı yapmamızda yardım etsin diye bile verilmemiştir. Pavlus Romalılar 3:20’de şöyle diyor: “Çünkü Yasa sayesinde günahın bilincine varılır”. Yasa’nın amacı bizlere günahın ne olduğunu ve nereye - ölüm, cehennem ve Tanrı gazabına - götürdüğünü göstermektir.Yasa, sadece bu şeyleri gösterebilir. Bizleri bunlardan kurtaramaz. Kurtuluş yanlızca, bizlere müjdede açıklanan İsa Mesih aracılığıyla gelir. Ne mantık ne de “özgür irade” insanları Mesih’e getirebilir çünkü matığın ve “özgür iradenin” kendisinin insana ne kadar düşmüş (bozulmuş) olduğunu gösterebilmesi için yasanın ışığına ihtiyacı vardır. Pavlus bu soruyu Galatyalılar 3:19’da sormaktadır: “Öyleyse Yasa’nın amacı neydi?” Ancak Pavlus’un cevabı, senin ve Jerome’un yanıtının tam tersidir. Sen Yasa’nın “özgür iradenin” varlığını kanıtlamak için verildiğini söylüyorsun. Jerome da günahı dizginlemek için olduğunu söylüyor. Pavlus, bunların ikisini de söylemiyor. Onun söylediği tek şey, Yasanın açığa çıkardığı günahla savaşmak için insanın özel bir lütfa ihtiyacı

olduğudur. Yasa, insanlara içinde bulundukları tehlikeli durumu göstermesi ve bu bilinçle insanların sadece Mesih'te elde edilebilecek kurtuluşa özlem duymalarını sağlaması açısından gereklidir. Bu nedenle Pavlus'un Romalılar 3:20'deki sözleri basit gibi gözükebilir ancak "özgür iradeyi" mutlak bir şekilde ve tamamıyle geçersiz kılacak kadar güçlüdür. Pavlus Romalılar 7:7'de şöyle diyor: "Yasa, 'Açgözlü olma' demeseydi, aç gözlülüğün ne olduğunu bilmeyecektim." Bu demektir ki "özgür irade" günahın bile ne olduğunu bilmez! Öyleyse "özgür irade" nasıl olur da neyin doğru olduğunu bilir? Ve eğer neyin doğru olduğunu bilmiyorsa, nasıl doğru olanı yapmaya uğraşabilir?

Tez 5: Mesih'e iman ederek kurtuluşun alınabileceği öğretisi "özgür irade"nin yanlış olduğunu kanıtlar.

Romalılar 3:21-25'de Pavlus güvenle şöyle söylüyor: "Şimdiyse Yasa'dan bağımsız olarak Tanrı'nın insanı nasıl aklayacağı açıklandı. Yasa ve peygamberler buna tanıklık etti. Tanrı, insanları İsa Mesih'e olan imanlarıyla aklar. Bunu, iman eden herkes için yapar. Hiçbir ayrım yoktur. Çünkü herkes günah işledi ve Tanrı'nın yüceliğinden yoksun. İnsanlar, İsa Mesih'te olan kurtuluşla, Tanrı'nın lütfuyla, karşılıksız olarak aklanırlar. Tanrı Mesih'i, kanıyla günahları bağışlatan ve imanla benimsenen kurban olarak sundu". Bu sözler "özgür iradenin" üzerine gelen çok ağır darbelerdir. Pavlus, Tanrı'nın verdiği doğruluğu, Yasa'nın gereklerini yapmakla elde edilen doğruluktan ayırmaktadır. Sadece ve sadece eğer insanın yasayı tutmakla kurtulabilmesi mümkün olsaydı "özgür irade" belki insana bir fayda sağlardı. Ancak Pavlus çok açıkça bizlerin yasanın herhangi bir kısmını yerine getirmeye güvenmeksizin kurtarıldığını göstermektedir. Sözde "özgür iradenin" ne kadar iyi işler yapmaya gücü olduğuna ya da bizleri iyi birer vatandaş yapmaya yeterli olduğuna inansak da Pavlus yine Tanrı'dan gelen doğruluğun tümüyle farklı bir kavram olduğunu söylüyor. "Özgür iradenin" böylesine ayetlerin saldırısı karşısında ayakta kalması imkansızdır.

Şu ayetler “özgür iradeye” derin yaralar aldırmaktadır. O bölümde Pavlus, inanlılar ile inanlı olmayanlar arasındaki çizgiyi çekmektedir (Romalılar 3:22). Hiç kimse, “özgür iradenin” sözde gücünün İsa Mesih’e iman etmekten çok farklı bir şey olduğunu inkar edemez. Ancak Mesih olmaksızın, Pavlus diyor ki, hiçbir şey Tanrı tarafından kabul görmez. Ve eğer bir şey Tanrı tarafından kabul edilmiyorsa, o günahtır. İkisinin ortasında bir şey (nötr) olamaz. Bu nedenle “özgür irade”, eğer varsa, günahtır çünkü imana karşıttır ve Tanrı’ya hiçbir yücelik vermez.

Romalılar 3:23 başka bir darbedir. Pavlus şöyle demiyor o ayetlerde: “Kendi ‘özgür iradeleriyle’ iyi işler yapanlar dışındaki herkes günah işledi.” Hiçbir istisna yoktur. Eğer “özgür iradeyle” kendimizi Tanrı’ya kabul ettirebileceksek, Pavlus yalancıdır. İstisnalar için bir açık kapı bırakmalıydı. Ancak açıkça söylüyor ki, günah yüzünden hiç kimse gerçek anlamda Tanrı’yı yüceltemez ve hoşnut edemez. Tanrı’yı hoşnut eden her kimse, Tanrı’nın kendisinden hoşnut olduğunu bilmelidir. Ancak gördüklerimiz bizlere, bizlerde Tanrı’yı hoşnut eden hiçbir şeyin olmadığını öğretiyor. “Özgür iradeyi” savunanlara kendilerinde Tanrı’yı hoşnut eden birşey olup olmadığını sorun. Olmadığını ititraf etmek zorundadırlar. Ve Pavlus da açıkça, olmadığını söylemektedir.

“Özgür iradeye” inananlar bile, kendi güçleriyle Tanrı’yı yüceltemeyecekleri konusunda benimler aynı fikirde olmalıdırlar. “Özgür iradeleriyle” bile Tanrı’yı hoşnut edip, etmediklerinden şüphe duyarlar. Böylece, onların kendi vicdanlarının tanıklığına dayanarak “özgür iradenin” Tanrı’yı hoşnut etmediğini kanıtlamış bulunuyorum. Tüm gücü ve çabasıyla bile “özgür irade” imansızlık günahından ötürü suçludur. Görüyoruz ki, imanla kurtulma öğretisi, “özgür irade” düşünüşüne oldukça aykırıdır.

Tez 6: Kazanç ya da ödül kavramına hiçbir yer yoktur.

“Özgür iradeyi” öğreten kişiler, eğer “özgür irade” yoksa, kazanç ve ödül de olamayacağını söylerler.

“Özgür iradeyi” savunanlar, Romalılar 3:24’deki “karşılıksız” kelimesi için ne diyecekler? Pavlus, inanlıların “Tanrı’nın lütfuyla, karşılıksız olarak” aklandıklarını söylemektedir. “Tanrı’nın lütfu” ifadesinden ne anlam çıkarıyorlar acaba? Eğer kurtuluş, karşılıksızsa ve lütufla verilmişse, demek ki kazanılamaz ya da hakkedilemez. Buna rağmen Erasmus, bir insanın kurtuluşunu kazanması için birşeyler yapmaya yetisinin olması gerektiğini, aksi taktirde kurtarılmayı hakketmeyeceği savunmaktadır. Tanrı’nın bir insanı aklayıp, diğerini aklamayışının nedeninin, birincisinin “özgür iradesini” kullanıp, doğru bir kişi olmaya çalıştığı, fakat ikinci kişinin bunu yapmamış olduğundan aklanmadığını söyler Erasmus. Ancak bu düşünce, Tanrı’ya ayrımcı bir kişilik kazandırır ki Kutsal Yazılar Tanrı’nın insanlar arasında ayrım yapmadığını söylemektedir (Elçilerin İşleri 10:34). Erasmus ve onun gibi düşünen kişiler, insanların kurtuluşa sahip olmak için “özgür iradeleriyle” çok az bir şey yapabileceklerini söylerler. “Özgür iradenin” yanlızca az bir şey kazandırdığını, pek fazla bir şey hakketmediğini söylerler. Ancak yine de “özgür iradenin” insanların Tanrı’yı bulabilmeyi deneyebileceklerinin mümkün olduğunu düşünürler. Eğer insanlar Tanrı’yı aramazlarsa, Tanrı’nın lütfunu alamamaları da onların suçudur.

Öyleyse, “özgür iradenin” ister az ister çok faydası olsun, sonuç aynıdır. Tanrı’nın lütfu bununla kazanılır. Ancak Pavlus, “karşılıksız” olarak aklandığımızı söylerken, her türlü kazancı, hakkedişi reddetmektedir. “Özgür iradenin” az faydası olduğunu söyleyenler, çok faydası olduğunu söyleyenler kadar kötüdürler. Her iki tür kişi de “özgür iradenin” Tanrı’nın lütfunu garantilemeye yetecek kadar fayda sağlayacağını söyler. Yani, aslında bunlar birbirinden hiç de farklı değildir.

Aslında, bu “özgür iradenin” savunucuları “attan inip eşeğe binmek” deyimine çok mükemmel bir örnek teşkil ederler. Çok az faydası olan “özgür iradeden” bahsetmekle, konumlarını daha iyi değil, daha kötüleştirirler. “Özgür iradenin” çok faydası olduğunu söyleyenler (ki, bunlara “Pelagian”lar denir) hiç olmazsa Tanrı’nın lütfuna çok yüksek bir değer biçerler çünkü kurtuluşa erişmek için çok büyük lütuf gerekmektedir. Ama Erasmus lütfu ucuzlaştırmaktadır. Az bir çabayla kazanılabilir. Ancak Romalılar 3:24’deki “karşılıksız” ifadesiyle Pavlus her iki düşünceyide yerle bir etmektedir. Daha ileride, Romalılar 11:6’da yanlızca lütuf aracılığıyla Tanrı’nın bizleri kabul ettiğini belirtir Pavlus: “Ama bu, lütufla

olmuşsa, iyi işlerle olmamış demektir. Aksi halde lütuf artık lütuf olmaz!” Pavlus’un öğretisi oldukça basit ve anlaşılırdır. İster az, ister çok fayda sağlasın, Tanrı’nın gözünde insan çabası diye birşey yoktur. Hiçkimse kurtarılmayı hakketmez. Hiçkimse kurtarılmak için çaba gösteremez. Pavlus, “özgür iradenin” tüm sözde işlerini dışlayarak, yanlızca lütfu öğretir. Kurtuluşumuz için kendimize zerre kadar pay çıkaramayız. Kurtuluş, tümüyle Tanrı’nın lütfundan kaynaklanır.

Tez 7: “Özgür irade”nin hiçbir değeri yoktur, çünkü insanın Tanrı karşısındaki doğruluğunun işlerle hiçbir ilgisi yoktur.

Şimdi, Pavlus’un Romalılar 4:2-3 ayetlerindeki sözlerini inceleyeceğim: “Eğer İbrahim yaptığı işlerden dolayı aklandıysa, övünmeye hakkı vardır; ama Tanrı’nın önünde değil. Kutsal Yazı ne diyor? ‘İbrahim Tanrı’ya iman etti ve böylece aklanmış sayıldı.” Pavlus, İbrahim’in doğru bir kişi olduğunu inkar etmiyor burada. Tüm bu sözlerin amacı, bu doğruluğun ona kurtuluşu kazandırmadığını göstermektir. Kötü işlerin Tanrı tarafından kabul görmeyeceği konusunda kimse karşı görüşte değildir. Çünkü bu çok açıktır. Ancak burada söylenen şey, iyi işlerin bile Tanrı tarafından kabul görmeyeceğidir. Lütfunu değil, sadece Tanrı’nın gazabını hakkederler. Romalılar 4:4-5’de Pavlus, çalışan bir kişiyi, çalışmayan bir kişinin üstünde tutmaktadır. Tanrı tarafından kabul görmek anlamına gelen doğruluk, “çalışana” değil, “çalışmayana” ancak Tanrı’ya iman edene verilmektedir. Bunun ikisi arasında bir yer yoktur.

Tez 8: Bir dizi değişik savlar.

Bu arada “özgür iradeye” karşıt bir kaç değişik görüşlere de değinmek istiyorum. Bunlara sadece kısaca değineceğim ancak yine her biri “özgür iradeyi” tümüyle yerle bir edecek güçtedirler.

Örneğin, aracılığıyla kurtulduğumuz lütfun kaynağı Tanrı’nın ebedi planıdır. Bu da, Tanrı’nın bizlerin yapabileceğimiz bir şeyden ötürü bizlere lütufkar olduğu düşüncesini saf dışı bırakmalıdır.

Diğer bir yaklaşım ise, daha yasa verilmeden önce Tanrı’nın bizlere lütufla gelecek (ör. İbrahim’e) bir kurtuluş sözü vermiş olmasına dayanır. Pavlus, eğer “özgür iradeyle” yasanın gereklerini yerine getirerek kurtulmuşsak, lütufla gelen kurtuluş vaadinin iptal edildiğini söyler (Romalılar 4:13-15; Galatyalılar 3:15-21). Aynı şekilde, imanın da, hiçbir değeri olmazdı.

Pavlus, ayrıca bizlere yasanın günahı açığa çıkarabileceğini, onu kaldıramayacağını söyler. “Özgür irade” yanlızca yasayı tutma temeli üzerinde işleyebileceğinden, bunun aracılığıyla kazanılan hiçbir doğruluk Tanrı tarafından kabul göremez.

Son olarak, Adem’in günahlı itaatsizliği yüzünden her birimiz mahkümiyet altındayız. Hepimiz doğuştan bu mahkümiyet altına gireriz; “özgür iradesi” olan insanlar bile - eğer böyle kişiler gerçekten de varsa! Öyleyse, nasıl olur da “özgür irade” günahı kabul edip, mahkümiyet kazanmamıza yardım edebilir?

Bu değişik yaklaşımları hiç belirtmeden geçip, Pavlus’un yazıları üzerine bir yorum kısmı ekleyebilirdim buraya. Ancak, bu kadar basit şeyleri görmekte başarısız olan karşıtlarımın ne kadar aptal olduklarını göstermek istedim. Bu bölümde yazılanları düşünmeleri için onları kendileriyle başbaşa bırakıyorum.

Tez 9: Pavlus “özgür irade”yi çürütürken çok açık konuşmaktadır.

Pavlus’un yazdıkları o kadar açıktır ki, bir kimsenin onu yanlış anlayabilmesi şaşkınlık verici bir olaydır. Pavlus şöyle diyor, “Hepsi yoldan

saptılar, doğru olan kimse yok, iyilik **eden yok**, bir kişi bile yoktur.” Bazı insanların şöyle söyleyebilmelerine şaşıyorum: “Bazıları yoldan sapmamıştırlar, doğru kişidirler, kötü değildirler, günahkar değildirler; insanın içinde iyiliği arayan bir şey vardır”. Ve Pavlus bu ifadeleri birbirinden kopuk, bir kaç bölümde belirtmemektedir. Bazen olumlu, bazen olumsuz şekillerde, açık ve anlaşılır ifadeler kullanarak ve karşılartırmalarla ortaya koyar. Kelimelerinin basit anlamları, tüm içerik ve kullandığı mantığın tüm kapsamı şu noktada birleşir - Mesih’ten ayrı olarak günah ve mahkümiyetten başka birşey yoktur. Teslim olmak istemeseler bile, karşıtlarım yenilmişlerdir! Ancak bunu yapmalarını sağlamak benim gücümü aşar. Bunu Kutsal Ruh’un işleyişine bırakmalıyım.

Tez 10: Kutsal Ruh’a sahip olmayan insanın içinde bulunduğu durum, “özgür irade”nin ruhsal hiçbir şey yapamayacağını gösterir.

Romalılar 8:5’de Pavlus insanları ikiye ayırmaktadır - “doğal benliğe” (ya da günahlı doğaya) uyanlar ve “Ruh’a” uyanlar (ayrıca bak. Yuhanna 3:6). Bu demektir ki, içlerinde Ruh’u bulundurmayanlar, doğal benliktedir ve halen günahlı doğaya sahiptirler. Pavlus der ki: “Ne varki, Tanrı’nın Ruhu içinizde yaşıyorsa, siz benliğin değil, Ruh’un denetimindesiniz” (Romalılar 8:9). Açıkça bu şu anlama gelir ki, Ruh’a sahip olmayanlar Şeytan’a aittir. “Özgür iradenin” onlara pek de bir faydası olmamış! Pavlus yine şöyle der: “Benliğin denetiminde olanlar Tanrı’yı hoşnut edemezler” (Romalılar 8:8), “Çünkü benliğe dayanan düşünce Tanrı’ya düşmandır; Tanrı’nın Yasasına boyun eğmez, eğemez de” (Romalılar 8:7). Böyle insanların Tanrı’yı hoşnut edebilmek için kendilerinden bir çaba gösterebilmeleri olanaksızdır.

Origen adında bir adam, her insanın, “benliğe” ya da “Ruh’a” dönmeye yetisi olan bir “canı” olduğunu ileri sürmüştür. Bu onun sadece bir hayalidir. Onu rüyasında görmüş! O düşünceyi destekleyecek tek bir kanıtı bile yoktur. Aslında, bu konuda hiçbir orta yoktur. Ruh olmaksızın herşey, doğal benliktendir; ve doğal benliğin en iyi davranışları bile Tanrı’ya düşmandır. Bu, Mesih’in Matta 7:18’de öğrettiği kötü ağaç iyi meyve

veremez öğretisiyle aynı şeydir. Bu da aynı zamanda Pavlus'un birbirinden ayrılmayan ifadeleriyle de uyum içersindedir - "İmanla aklanan yaşayacaktır" (Romalılar 1:17) ve "İmanla yapılmayan herşey günahtır" (Romalılar 14:23). İmansız olanlar aklanmamış olanlardır, ve aklanmamış olanlar da, sahip oldukları söylenen sözde "özgür iradenin" yanlızca kötülük üretebileceği günahkar insanlardır. Bu nedenle, "özgür irade" günahın, ölümün ve Şeytan'ın kölesinden başka birşey değildir. Böyle bir "özgürlük", özgürlük değildir.

Tez 11: Mesih'e gelen kişiler, O'nu daha önce ne düşünmüş, ne aramış, ne de kendilerini O'na hazırlamışlardır.

Romalılar 10:20'de Pavlus, İşaya 65:1'den alıntı yapmaktadır: "Beni aramayanlar beni buldu, beni sormayanlara kendimi gösterdim. İsmimle çağrılmayan bir millete, 'Buradayım, Buradayım' dedim." Pavlus da kendi deneyiminden, Tanrı'nın lütfunu aramadığını fakat o lütfa duyduğu aşırı öfkeye rağmen onu aldığını biliyordu. Pavlus, Romalılar 9:30-31'de, yasayı yerine getirmek için büyük çaba gösteren Yahudilerin kurtarılmadığını ancak tamamıyla tanrısız olan diğer ulusların Tanrı'nın merhametine kavuştuğunu söylemektedir. Bu açıkça gösterir ki, bir insanın "özgür iradesinin" tüm çabaları, o kişiyi kurtarmak için tamamen etkisizdir. Tanrısızlar kurtuluşu alırken, Yahudilerin gayreti onları hiçbir yere götürmedi. Lütuf, hakketmemiş olana karşılıksız olarak verilir ve insanların en iyi ve ahlaklısının gösterdiği çabaların bile hiçbiriyle kazanılmaz.

Tez 12: Günahlı bir dünyaya sunulan kurtuluş sadece iman aracılığıyla alınabilecek Mesih'in lütfudur.

Şimdi de, "özgür iradeye" karşı ustaca yazmış olan Yuhanna'ya bakalım. Yuhanna 1:5'de şöyle demektedir: "Işık karanlıkta parlar ve karanlık onu alt edememiştir"; Yuhanna 1:10-11'de: "O, dünyadaydı, dünya O'nun aracılığıyla var oldu, ama dünya O'nu tanımadı. Kendi yurduna geldi, ama kendi halkı O'nu kabul etmedi". "Dünya" kelimesiyle Yuhanna tüm insan ırkını kastetmektedir. "Özgür irade" insanın en mükemmel yönü olduğundan, Yuhanna'nın "dünya" hakkında söylediği herşeye de dahil edilmelidir. Bu sebeple, her iki ayete göre de "özgür irade" gerçeğin ışını bilmemektedir ve Mesih'ten ve O'nun halkından nefret eder. Yuhanna 7:7; 8:23; 14:7; 15:19; I. Yuh. 2:16; 5:19 gibi birçok başka ayetler, "dünyanın" ("özgür irade" özellikle buna dahildir) Şeytan'ın emri altında olduğunu bildirir.

"Dünya", Tanrı'ya Ruh'la bağlı olmayan herşeyi içerir. Eğer, dünyada "özgür iradesiyle" gerçeği bilip, "özgür iradesiyle" Mesih'ten nefret etmeyen bir kimse olsaydı, Yuhanna yazdıklarını değiştirirdi. Ancak böyle yapmadı. Bu nedenle, "özgür iradenin" en az "dünya" kadar suçlu olduğu açıktır. Yuhanna 1:12-13'de Yuhanna devam etmektedir: "Ancak, kendisini kabul edip adına iman edenlerin hepsine Tanrı'nın çocukları olma hakkını verdi. Onlar ne kandan, ne bedenin isteğinden, ne de insanın isteğinden doğdular; tersine Tanrı'dan doğdular". "Ne kandan, ne bedenin isteğinden" ifadesinin anlamı, doğduğun yere ya da ailene güvenmek fayda vermez demektir. "Ne bedenin isteğinden" ifadesi ise "yasanın gereklerini yapmış olmaya" güvenmenin aptalca olduğu anlamına gelir. "Ne de insanın isteğinden" sözüyle de, insanın hiçbir çabasının Tanrı önünde kabul görmesini sağlayamayacağını belirtmektedir.

Eğer "özgür iradenin" gerçekten de bir faydası varsa, Yuhanna "insanın isteğini" reddetmemelidir yoksa İşaya'nın sözleriyle karşı karşıya kalacaktır: "İyiye kötü diyenlerin vay başına!" (İşaya 5:20). Doğal yoldan doğumun da kurtuluş için hiçbir fayda sağlayamayacağı da çok açıktır çünkü Pavlus Romalılar 9:8'de şöyle der: "Tanrı'nın çocukları, olağan yoldan doğan çocuklar değildir. … Tanrı vaadine göre doğan çocuklardır".

Ve Yuhanna, Yuhanna 1:16'da şöyle der: "Nitekim hepimiz O'nun doluluğundan lütuf üzerine lütuf aldık". Yani, bizler ruhsal bereketleri yanlızca O'nun lütfu aracılığıyla alırız, kendi çabalarımızla değil. Birbiriyle karşıt iki şey aynı anda doğru olamaz - lütuf öylesine ucuzdur ki, her yerde ve herkes onu kazanabilir ve aynı zamanda lütuf öylesine değerlidir ki yanlızca tek bir kişi, İsa Mesih'in, yaptıkları aracılığıyla alabiliriz.

Keşke karşıtlarım "özgür iradeyi" savunurken Mesih'i reddettiklerini farkedebilselerdi. Eğer "özgür iradeyle" Tanrı'nın lütfunu kazanabilirsek, Mesih'e ihtiyacımız yoktur. Ve eğer Mesih bizdeyse, "özgür iradeye" ihtiyacımız yoktur. "Özgür iradenin" savunucuları Mesih'I reddedişlerini davranışlarıyla da desteklerler çünkü bazıları Tanrı ile insan arasındaki tek aracı güvenmek yerine Meryem'e ve Kutsallara gitmeyi seçmişlerdir. En yumuşak huylu Kurtarıcıyı ve aracı olarak tüm yaptıklarını bir kenara iterek, Mesih'in kazandıklarını kendi çabalarından daha az değerli görüyorlar.

Tez 13: Yuhanna 3. Bölüm'deki Nikodim örneği, "özgür irade"ye karşı çıkar.

Nikodim'in yaptıklarına bakın (Yuhanna 3:1-2). İsa'nın Mesih olduğunu ve Tanrı'dan geldiğini ikrar etmektedir. O'nun mucizelerinden bahsetmektedir. O'nun hakkında daha fazla şey öğrenmek için Mesih'i aramaktadır. Peki, İsa'nın yeniden doğuş (Yuhanna 3:3-8) hakkındaki sözlerini duyduğunda geçmişde aradığı şeyin bu olduğunu mu söylüyor? Hayır! Şaşkın ve kafası karışmış bir şekilde, ilk tepkisi bunun imkansız olduğunu düşünerek reddetmek olmuştur (Yuhann 3:9). Gelmiş geçmiş en ünlü felsefeciler bile Mesih'ten önce var olan kurtuluşa ilişkin şeyleri aramak bir yana, Mesih'i tanımadıklarını itiraf etmelidirler. Mesih dünyaya geldi. Bunu itiraf ettiklerinde, "özgür iradelerinin" cahil ve zayıf olduğunu söylemektedirler! "Özgür iradeyi" öğretenler çılgındırlar tabi ki, fakat susup, Tanrı'ya yücelik vermek de istemezler.

Tez 14: “Özgür irade”nin hiçbir faydası yoktur çünkü kurtuluş yanlızca Mesih aracılığıyladır.

Mesih’in “Yol, Gerçek ve Yaşam” olduğu söylenilen Yuhanna 14:6’dan kurtuluşun yanlızca İsa Mesih’de bulunabileceği çok açıktır. Durum böyleyken Mesih dışındaki herşey karanlık, yanlış ve ölü olacaktır. Eğer insanlar Tanrı’ya giden yolu doğal olarak anlasalar, Tanrı’nın gerçeğini bilseler, ve Tanrı’nın yaşamına paydaş olsalar dı Mesih’in gelmesine ne gerek vardı?

Karşıtlarımız, kötü insanların “özgür iradelerini” kötüye kullansalar bile bu “özgür iradeye” sahip olduklarını söylerler. Eğer bu doğruysa, demek ki en kötü insanda bile iyi bir şey vardır. Ve eğer bu da doğruysa, Tanrı onları mahkum ederken haksızlık yapmaktadır. Ancak Yuhanna, Mesih’e inanmayanların daha şimdiden yargılandığını söyler (Yuhanna 3:18). Eğer insanlar bu özgür irade” denen şeye sahiplerse, Yuhannanın bu kişilerin iyi yönleri nedeniyle değil, yanlızca kötü tarafları yüzünden yargılandıklarını söylemesi gerekirdi. Kutsal Yazılar şöyler der: “Oğul’un sözünü dinlemeyen yaşamı görmeyecektir. Tanrı’nın gazabı böylesinin üzerinde kalır” (Yuhanna 3:36). Bu ifade, kişinin tümünü kapsamaktadır. Eğer böyle olmasaydı, insanın içinde, o kişinin yargılanmasını engelleyecek iyi bir tarafı olurdu ve böylece o kişi yargılanmayacağını bildiğine güvenerek hiçbir korku duymayarak günah işlemeye devam ederdi.

Yine Yuhanna 3:27’de şöyle okuyoruz: “İnsan, kendisine gökten verilmedikçe hiçbir şey alamaz”. Bu özellikle, kişinin Tanrı isteğini yerine getirme yetisini kastetmektedir. Yanlızca gökten gelen yeti, bir kişinin Tanrı’nın isteğini yerine getirmesine yardım edebilir. Ancak “özgür irade” gökten gelmez, bu da demektir ki “özgür irade” faydasızdır.

Yuhanna 3:31’de Yuhanna şöyle demektedir: “Yukarıdan gelen, herkesden üstündür. Dünyadan olan dünyaya aittir ve dünyadan söz eder. Gökten gelen ise herkesden üstündür”. Şimdi, “özgür iradenin” hiçbir göksel kökeni yoktur. Dünyadandır ve başka bir olasılık da yoktur. Bu da sadece şu anlama gelebilir ki, “özgür iradenin” göksel şeylerle hiçbir ilgisi yoktur. Yalnızca dünyasal şeylerle ilişkilendirilebilir. Yuhanna 8:23’de

Mesih şöyle diyor: “Siz aşağıdansınız, ben yukarıdanım. Siz bu dünyadansınız, ben bu dünyadan değilim”. Eğer bu ifade, yanlızca onların bedenlerinin bu dünyadan olduğu anlamına gelseydi, bu söz gereksiz söylenmiş bir söz olurdu, çünkü onlar bunu zaten biliyorlardı. Mesih, onların tüm ruhsal güçten yoksun olduklarını ve bu gücün yanlızca Tanrı’dan geldiğini söylemek istiyordu.

Tez 15: İnsanın müjdeye inanma yetisi yoktur, bu nedenle hiçbir çabası onu kurtaramaz.

Yuhanna 6:44’de Mesih şöyle diyor: “Beni gönderen Baba bir kimseyi bana çekmedikçe, o kimse bana gelemez”. Bu ifade, "özgür iradeye” hiçbir yer bırakmıyor. Rab, Baba’nın insanları kendine çekişi açıklamaya devam ediyor: “Baba’yı işiten ve O’ndan öğrenen herkes bana gelir” (ayet 45). İnsan iradesi, kendi başına bırakıldığında kurtuluş için Mesih’e gelmek konusunda bir şey yapmayacak kadar güçsüzdür. Eğer Babanın kendisi kişinin yüreğine konuşup, onu Mesih’e çekmiyorsa, “müjde” kelimesinin kullanılması anlamsızdır. Erasmus, insanları çobanlarının uzattığı dalı almaya çalışan koyunlara benzeterek bu ayetin anlamını saptırmaya çalışıyor. İnsanın içinde müjdeye cevap veren birşey olduğunu iddia ediyor. Ancak bu da işe yaramaz çünkü Tanrı kendi Oğlu’nun armağanını tanrısız insanlara uzatsa bile, eğer Tanrı o kişilerin içinde çalışmazsa tanrısız kişiler bu armağana cevap vermezler. Aslında, Tanrı’nın içsel çalışması olmaksızın insanlar, O’nu izlemekten çok Oğul’a zulmetmeye yatkındırlar. Ancak Baba, anlayış verdiği kişilere Oğul’un ne kadar harika olduğunu gösterdiğinde, o kişiler O’na çekilirler. Bu gibi kişiler daha şimdiden “koyunlardır” ve çobanlarının sesini tanırlar!

Tez 16: Evrensel inançsızlık “özgür irade”nin yanlış olduğunu kanıtlar.

Yuhanna 16:8'de İsa, Kutsal Ruh'un "dünyanın günah…konusundaki suçluluğunu dünyaya" göstereceğini söylüyor. 9. ayette bu günahın ne olduğunu açıklamaktadır -"çünkü bana iman etmezler". Bu imansızlık günahı, insanın etinde, ya da havada değil, aklında ve iradesindedir. İstisnasız her insan, Mesih'i bilmediği kadar, günahlı imansızlıklarının da farkında değildir. İmansızlığın suçluluğu onlara Kutsal Ruh tarafından gösterilmelidir. Öyle ki, "özgür irade" dahil olmak üzere insanın her kısmı Tanrı tarafından yargılanmıştır ve Tanrı kişiye gösterene dek, bu cehalet varlığından habersiz olduğu suçluluğuna yanlızca daha da suçluluk katar. Kutsal Yazıların tümü kurtuluşun tek yolunun Mesih olduğunu duyurur. Mesih'e ait olmayan her kimse, Şeytan'ın, günahın, ölümün ve Tanrı'nın gazabının altındadır. Sadece Mesih onları Şeytan'ın krallığından kurtarabilir. Bizler, kendimizde bulunan herhangi bir güçten ötürü değil, ancak yanlızca Tanrı'nın lütfuyla kurtarıldık.

Tez 17: Gerçek inanlılardaki "benliğin" gücü "özgür irade"nin yanlış olduğunu kanıtlar.

Her nedense Romalılar 7 ve Galatyalılar 5. Bölümdeki birçok kavramı gözardı ediyorsun. Bu iki bölüm bizlere, "doğal benliğin"gerçek inanlıların bile istedikleri ve doğru olduğunu bildikleri şeyleri bile yapmalarında onları etkisiz bıracak kadar güçlü olduğunu ortaya koymaktadır. İçlerinde Tanrı'nın Ruh'u bulunan insanlarda bile insan doğası o kadar kötüdür ki, doğru olanı yanlızca yapmakta başarısız olmakla kalmaz, ama ona karşı savaşırlarda. Öyleyse, yeniden doğmamış olanlar iyilik yapma gücüne sahip olmaları nasıl mümkün olabilir ki? Pavlus'un Romalılar 8:7'de dediği gibi: "Benliğe dayanan düşünce Tanrı'ya düşmandır". Bu sözü çürütebilecek insanla tanışmak isterdim!

Tez 18: Kurtuluşun "özgür irade"ye bağlı olmadığını bilmek, çok rahatlatıcı

olabilir.

İtiraf etmeliyim ki, "özgür iradeyi” bana verilse bile istemezdim! Eğer kurtuluşum benim elimde olsaydı, savaşmam gereken tehlikelerin, güçlüklerin ve şeytanların karşılarında asla duramazdım. Karşısında savaşılacak hiçbir düşman olmasaydı bile, başarı kesin olmazdı. Tanrı’yı hoşnut ettiğimden veya yapmam gereken başka birşeyin olup olmadığından emin olamazdım. Bunu, acı içinde geçirdiğim yıllar boyu süren deneyimimle kanıtlayabilirim. Beni kurtarmak konusunda verdiği vaade sadık olacaktır, fakat benim yaptığım herhangi birşeyden ötürü değil, kendi yüce merhameti yüzünden bunu yapacaktır. Tanrı yalan söylemez, ve düşmanım olan Şeytanın beni O’nun elinden kapmasına izin vermeyecektir. "Özgür iradeyle” tek kişi bile kurtulamaz. Ancak karşılıksız lütufla birçokları kurtulacaktır. Bununla kalmayıp, bir Hıristiyan olarak ben, Tanrı’yı hoşnut ettiğimden eminim, kendi yaptıklarım yüzünden değil ancak O’nun lütfu sayesinde olmaktadır bu. Eğer ben çok az ya da çok kötü açılmışsam, lütufkarca beni affeder ve beni iyileştirir. Bu tüm Hıristiyanların görkemidir.

Tez 19: Tanrı’nın yüceliğine leke sürülemez.

Tüm bunları konuşurken Tanrı’nın onurunu nasıl savunacağın konusunda kaygılanıyor olmalısın. Diyebilirsin ki, “Çünkü Tanrı, günahlı olmaları kendi ellerinde olmayan ve sadece Tanrı onları kurtarmayı seçmediği için bu şekilde kalmaya zorlanan insanları yargılıyor”. Pavlus’un dediği gibi, “Ötekiler gibi doğal olarak gazap çocuklarıydık” (Efesliler 2:3). Ama buna başka açıdan bakmalısın. Tanrı, kesinlikle hakketmedikleri halde aklyaıp, kurtardığı herkese merhametini gösteren olarak saygı duyulmalıdır. Tanrı’nın tanrısal olduğunu biliyoruz. Aynı zamanda bilge ve adildir de. Ancak O’nun adaleti insanın adaleti gibi değildir. Pavlus’un Romalılar 11:33’de de açıkladığı gibi: “Tanrı’nın zenginliği, bilgeliği ve bilgisi ne derindir! O’nun yargıları ne denli akıl ermez, yolları ne denli

anlaşılmazdır”. Eğer Tanrı’nın doğasının, gücünün, bilgeliğinin ve bilgisinin bizlerinkinin çok üzerinde olduğu konusunda hemfikirsek, adaletinin bizimkinden çok daha iyi ve yüce olduğuna da inanmalıyız. Kendi görkemini bizlere gösterdiğinde, şimdi inanmamız gerekenleri - yani, O’nun geçmişte, şimdide ve gelecekte, her zaman adil olacağını - açıkça göreceğimizi vaat etmiştir.

Başka bir örnek. Tanrı’nın dünyaya hükmediş şeklini göz önüne alırken insan mantığı kullanırsanız, ya hiçbir Tanrının olmadığını ya da Tanrının adil olmadığını söylemek zorunda kalacaksınız. Kötüler kazanır, iyiler acı çeker (bak. Eyüp 12:6 ve Mezmur 73:12) ve bu da adaletsizliklik gibi gözükmektedir. Bu nedenle birçokları Tanrı’nın varlığını inkar edip, herşeyin şanşla olduğunu söylerler. Bunun cevabı şudur ki, bu yaşamdan sonra başka bir hayat vardır ve bu dünyada cezanlandırılıp, hakkettiğini almayanlar, diğer hayatta cezanlandırılacaklar ve hakkettikleri onlara verilecektir. Bu yaşam, gelecek olan hayat için bir hazırlık, yahut, başlangıçtan başka hiçbir şey değildir. Bu sorun tüm çağlarda tartışılmıştır fakat Kutsal Kitap’taki şekliyle müjdeye inanmak dışında hiçbir şekilde çözümlenememiştir. Bu soruna, üç kaynak ışık tutar: doğanın ışığı, lütuf ışığı ve görkem ışığı. Doğanın ışığına bakıldığında, iyilerin acı çektiği ve kötülerin kazandığı görüldüğünden Tanrı da adaletsizmiş gibi görünür. Lütuf ışığı bizlere biraz daha yardımcı olur ancak günah işleyip, suçlu olmaktan başka hiçbir şey yapamayan birisini Tanrı’nın nasıl yargılayabileceğini açıklamaz. Hükümleri insanların anlayışını aşsa da, Tanrı kendisini tamamıyla adil bir Tanrı olarak göstereceği o günde yanlızca görkemin ışığı bizlere bunu tam olarak açıklayacaktır. Tanrısal bir kişi, Tanrı’nın herşeyi önceden bildiğine, önceden belirlediğine ve hiçbirşeyin O’nun isteği dışında gerçekleşmeyeceğine inanır. Hiçbir insanın, hiçbir meleğin, yahut diğer hiçbir yaratığın "özgür iradesi” yoktur. Şeytan, bu dünyanın egemenidir ve Kutsal Ruh’un gücüyle serbest bırakılmadıkları sürece insanları tutsak olarak kendinde tutar.

İkinci Bölüm
Erasmus'un öğrettikleri.

Tez 1: Erasmus'un "özgür irade" tanımı.
Tez 2: Erasmus'un Apokrif'e ait bir kitaba dayandırdığı tezi.
Tez 3: Erasmus'un "özgür irade" hakkındaki üç görüşü.
Tez 4: Erasmus'un Vaiz 15:14-17'e dayandırdığı tezine dönülmesi.
Tez 5: Erasmus'un Vaiz 15:14-17'yi kullanış şeklinin incelenmeye
devam edilmesi.
Tez 6: Erasmus'un ileri sürdüğü tezler, insanın iradesinin tamamen özgür
olduğu anlamına gelir.
Tez 7: Tekvin 4:7 - bir buyruğun verilmesinin, bu buyruğa itaat edilebileceği
anlamına gelmediğini kanıtlayan bir başka bölüm.
Tez 8: Tesniye 30:19 - "Yasa sayesinde günahın bilincine varılır".
Tez 9: Erasmus'un Yasa ve Müjde'yi karıştırması.
Tez 10: Tanrı'nın açıklanmış iradesi ve gizli iradesi.
Tez 11: Yükümlülük, itaat etme yetisinin varlığını kanıtlamaz.
Tez 12: İnsan, Tanrı'nın gizli iradesine burnunu sokmamalıdır.
Tez 13: Yasa, insanın zayıflığını ve Tanrı'nın kurtaran gücünü gösterir.
Tez 14: Yeni Antlaşma'da verilen bilgiler, aklanmış olanları yönlendirmek

içindir.

Tez 15: Ödüllendirilme, Tanrı’nın vaadine dayanır, insanın hakkettiklerine değil.

Tez 16: Tanrı’nın kudreti, bizlerin sorumluluklarını ortadan kaldırmaz.

Tez 1: Erasmus’un "özgür irade” tanımı.

Haksızlık yapmamak için senin yaptığın tanımı olduğu gibi burada vermeliyim: “Kişinin, kendisini sonsuz kurtuluşa yahut bunun tersi doğrultuda yönlendirmesine olanak veren etkenleri kendisine uygulamasında kullandığı insan iradesinin gücü olarak tanımlayabilirim”.

Buna, tanım diyemezsin! Tanım, açık olmalı. Fakat bu ifadenin anlaşılması için her parçasının açıklanması gerek. Ayrıca, bir şeyi açıklamak isterken çok farklı başka bir şeyi açıklamışsın. Demek istediğim, senin tarif ettiğin türden irade özgürlüğüne yalnızca Tanrı sahiptir, ama sen insanların da bu gibi bir iradeye sahip olduklarını söylüyorsun. Fakat insan da aynı şekilde efendisine itaat etmek zorunda olan bir köledir. Çoğu insan Tanrı’nın emirlerine uygun bir şekilde davranıyor. Bu senin tarif ettiğin gibi “iradenin özgürlüğü müdür”?

Bu sözde tanımı biraz parçalara ayırmalıyım. Bazı bölümler yeterince açık ancak diğer kısımlara saldırabilmem için onları biraz daha açıklamalıyım. Bir şeylerden suçlularmış gibi ışıktan korkuyorlar! Senin sözünü ettiğin “insan iradesinin gücü”nün birşeyi seçme ya da reddetme, onaylama ya da onaylamama gücü olduğunu varsayarak başlayacağım. Gerçekten de, insan iradesinin işlevi budur. Fakat sen, bir de şunu ekliyorsun: “…etkenleri kendisine uygulamasında kullandığı…” Senin burada yaptığın şey, insanı iradesinden ayırmaktır. İnsana, iradesini yönlendirme gücü veriyorsun. Fakat, insanın iradesi kedisinin bir parçasıdır - bu seçimleri yapan parçasıdır. İnsanı, iradesinden ayırıp, iradesi üzerinde ona güç vermek, açıkça saçmalıktır! Eğer seni yanlış anladıysam, bu senin suçun çünkü kendini daha basit ve anlaşılır şekilde ifade etmeliydin!

Peki, kişiyi “sonsuz kurtuluşa götüren” şeyler nelerdir? Bunlar, Tanrı’nın işleri ve sözleri olmalıdır. Başka hiçbir şey bizleri sonsuz kurtuluşa ulaştıramaz. Pavlus şöyle diyor: “Tanrı’nın kendisini sevenler için hazırladıklarını hiçbir göz görmemiş, hiçbir kulak işitmemiş, hiçbir insan yüreği kavramamıştır”. Daha sonra bu şeyleri nasıl kavrayabileceğimizi açıklayarak devam ediyor - “Oysa Tanrı bunları bize Ruh aracılığıyla açıkladı”. Bu demek olmalıdır ki Ruh olmaksızın bu kurtuluşu kesinlikle bilemez ve dolayısıyla bunu kendimize “uygulayamayız”.

Bu dünyanın tanıdığı gelmiş geçmiş en iyi eğitimli kişilerin çoğu, ruhsal şeyleri saçmalık olarak nitelendirmişlerdir. Aslında, dehaları ne kadar fazlaysa, ruhsal şeyleri de o kadar çok komik bulmuşlardır. İnsanlar, yanlızca Kutsal Ruh yüreklerini aydınlattığı için ruhsal şeylerin gerçeğini kavrayabilirler.

Devam edelim. Bizlere diyorsun ki "özgür irade”, Tanrı’nın işleyişini ve sözünü kabul edip, etmeyeceğine kendi başına karar verebilen insan iradesinin gücüdür. Bunu söylemek, insan iradesine cennet ya da cehennemi seçme yetisi vermektir. Kutsal Ruh’a yahut Tanrı’nın lütfuna hiçbir yer olmadığı anlamına gelir. Bu, insan iradesini Tanrı’yla aynı düzeye çıkartmak demektir.

Pelagian adı verilenler de aynısını yapmışlardır. Fakat sen bunu daha da ileriye götürdün! "Özgür iradeyi” iki kısma ayırdılar - bazı şeyler arasındaki farkı anlama gücü ve bu şeyler arasında seçim yapma gücü. Fakat senin "özgür iraden” anlamakta tamamıyla yetersiz kaldığı sonsuzluğa ilişkin şeyleri seçebilecek tek güçtür. “Yarım özgür irade” yarattın!

Ve şimdi de kendinle çelişkiye düşüyorsun çünkü bir zamanlar “insan iradesi lütuf olmaksızın hiçbir şey yapamaz” demiştin. Ama iş "özgür iradenin” tanımını yazmaya gelince insanın iradesine tam bir özgürlük verdin. Gerçekten de çok garip bir adamsın!

Bazı eski felsefecilerin öğretilerini seninkine yeğlerim. Onlar, kendi başına bırakılmış bir insanın sadece yanlış olanı yapabileceğini söylemişlerdi. Yanlıza lütfun yardımıyla insan iyi olanı seçebilir demişlerdi. İnsanın, aşağı inmekte özgür, ama yukarı çıkmak için yardıma ihtiyacı olduğunu söylemişlerdi! Ama buna "özgür irade” demek gülünçtür. Ben de tüm bunlara dayanarak, aşağı düşmekte özgür ancak bir insan tarafından kaldırılmadıkça yukarı çıkamayacak olan bir taşın "özgür iradesi” var

diyebilirim! Felsefecilerin öğretileri seninkinden daha iyi. Taş, hem aşağı düşmeyi hem de yukarı çıkmayı seçebilir!

Tez 2: Erasmus'un Apokrif'e ait bir kitaba dayandırdığı tezi.

"Özgür irade" konusunda tüm söylediklerini Ecclesiasticus 15:14-17'ye dayandırıyorsun. "Başlangıçta Tanrı insanı yarattı ve onu kendi aklının ellerine bıraktı". Yazar, Tanrı'nın kuralları ve buyruklarına ilişkin ayrıca şunları eklemektedir: "Eğer benim buyruklarımı tutmak ve beni hoşnut eden imanda sürekli kalmak istiyorsan, onlar seni koruyacaktır. O, senin önüne ateş ve su koymuştur; ve elini ona uzatacaksın. Yaşam ve ölüm insanın önündedir; ve hangisini arzu ederse, o verilecektir kendisine".

Vaiz'in Yahudiler tarafından Tevrat'a alınmadığını söyleyerek senin kanıt olarak gösterdiğin bu sözde metni gözardı edebilirdim, fakat kendinin bile bu metni "somut ve karışık" olarak tanımlaman benim için yeterlidir. "Özgür iradenin" ne olduğunu bizlere basit bir şekilde açıklayacak bir metin oluşturmak için senin ya da bir başkasının bir sonsuzluk boyunca uğraşması gerekecektir.

Tez 3: Erasmus'un "özgür irade" hakkındaki üç görüşü.

"Özgür irade" hakkında tek bir taneden üç farklı görüş çıkartıyorsun! Şimdi bunlara bakalım. Birincisi, lütuf olmaksızın insanın iyilik yapmak isteyemeyeceği; iyiliği başlatıp, iyilikte ilerleyip ya da iyiliği tamamlayamayacağıdır. Bu görüşe, "aşırı fakat yeterince olası" diyorsun.

"Daha aşırı" olarak nitelendirdiğin ikinci görüşün ise "özgür iradenin" yanlızca günaha götürebileceği ve yanlızca lütfun tanrısal bir yaşama kişiyi yönlendirebileceğidir.

"En aşırı" olduğunu söylediğin üçüncü görüşün ise "özgür iradenin" anlamsız olduğu ve bizlerin içindeki iyinin ve kötünün sebebinin Tanrı olduğudur.

Bu görüşlerin ilkini kabul etmeye hazırsın çünkü bu ilk görüş, insana bazı şeyler için çaba göstermesine olanak veriyor. Diğer iki görüşe ise karşısın. Neden dediğini bilmiyor gibisin! Bunlar, üç farklı görüş değil, senin karşıtların tarafından ortaya konmuş tek bir düşüncenin üç farklı şekilde ifade edilmiş şeklidir. Senin "özgür irade" tanımının, senin kabul edilebilir olduğunu söylediğin o ilk görüşle alakası bile yoktur. Senin tanımın, "özgür irade" hem iyi hem de kötü olanı yapabileceğini söyler. Fakat senin kabul ettiğin görüş ise insan iradesinin Tanrı'nın lütfu olmaksızın iyi olanı seçemeyeceğini söyler. Bu iki irade birbiriyle zıttır. Birinci görüşü kabul ederek "özgür iradenin" iyi olanı yapamayacağını kabul ediyorsun. Biraz evvel şöyle demiştin: "İnsan iradesi öylesine kötüdür ki, özgürlüğünü kaybetmiştir ve günaha kulluk etmeye mecburdur ve daha iyi bir duruma geri dönemez". Ama aynı şeyi ben söylediğimde, sen şunu diyorsun: "Böyle saçma birşey daha önce hiç duyulmamıştır". Yazdıkların, iyi olmaya çalışmanın aynı anda "özgür iradenin" hem gücünde hem de gücünde olmadığı anlamına gelir. Eğer bu adam deli değilse, gerçek bir deliyle tanışmak isterdim!

Kullandığın ifadeler birbirine öylesine zıt ki bir arada olmaları mümkün değildir. "İyilik yapabilirlik" ile "iyilik yapamazlık" arasında orta bir yer yoktur.

Ortaya koyduğun ikinci ve üçüncü görüşlere gelince… birincisinde olmayan yeni hiçbir şey yok onlarda da. Üçü de mükemmel bir uyum içinde. Yanlızca ikinci ve üçüncü görüşe karşı olduğunu söylüyorsun fakat çok açıkça üçü de insan iradesinin tüm özgürlüğünü yitirdiğini, günaha hizmet etmek zorunda olduğunu ve iyi olanı arzulayamayacağını söylüyor. Ve eğer bu doğruysa, durum gerektirir ki insan kötülük yapar ve bunu yapar çünkü yapmak zorundadır. Buna engel olamaz.

Tez 4: Erasmus'un Vaiz 15:14-17'e dayandırdığı tezine dönülmesi.

Apokrif'deki o bölüme geri dönelim ve demin belirttiğimiz görüşlerle karşılaştıralım. Muhtemelen doğru olduğunu düşündüğün bu görüş, "özgür iradenin" iyi olanı arzulayamayacağını söyler. Fakat Vaiz'den alıntı yapılan bölüm "özgür iradenin" bir dereceye kadar iyilik yapabileceğini kanıtlamak

için kullanılmıştır. Sana göre o bölüm, ilk görüşü desteklemektedir fakat gerçekte onun hakkında hiçbir şey söylemez. İsa'nın Mesih olduğunu kanıtlamak için Pilatus'un Suriye Valisi olduğunu söyleyen bir bölümden alıntı yapsan daha iyi!

Ama haksızlık etmemek için Vaiz 15:14-17'ye bakacağız. Bölüm şöyle başlıyor: "Başlangıçta Tanrı insanı yarattı ve onu kendi aklının ellerine bıraktı". Bu noktaya kadar, buyruklara ilişkin hiçbir şey söylenmiyor. İnsanın iradesi tamamıyla özgürdür ve Tanrı insanı herşeyin sahibi yapmıştır. Ama sonra, şu sözlerle Tanrı'nın buyruklarını ve kurallarını bunlara eklediği söylenir: "Eğer benim buyruklarımı tutmak… istiyorsan…" Bu da doğrudur. Tanrı insanı hüküm sürdükleri yerden almıştır ve o andan itibaren insan Tanrı'nın buyruklarının altına girmiştir. İnsan özgür değildi. Gördüğün gibi bu bölümü, seni değil beni destekleyecek şekilde anlamak da mümkün! Benim algılayışım Kutsal Yazıların tümüyle uyuşuyor, seninki ise bir metni Kutsal Yazıların tümüyle karşı karşıya bırakıyor.

Tez 5: Erasmus'un Vaiz 15:14-17'yi kullanış şeklinin incelenmeye devam edilmesi.

"Eğer benim buyruklarımı tutmak…istiyorsan…" ifadesinin, insanın özgürce seçim yapabileceğini gösterdiğini söylüyorsun. Bunu söylemek, Tanrı'nın sözlerini insan mantığıyla yargılmaktır. Ama insan mantığıyla bile "eğer benim buyruklarımı tutmak…istiyorsan…" sözlerinin her zaman itaat edebilme yetisinin bulunduğunu göstermediğini sana ispatlayabilirim. Örneğin, anne-babalar çoğu zaman çocuklarına birşeyi yapmamalarını söylerler, çocuklarının yapabileceklerini kanıtlamak için değil, yardım istemeyi öğrensinler diye yapamayacaklarını kanıtlamak için böyle davranırlar.

Tanrı da bizlere böyle davranır. Onu tutamayacağımızı göstermek için bizlere Yasasını vermiştir. Bu da Pavlus'un Romalılar 3:20; 5:20; Galatyalılar 3:19,24'deki öğretisidir.

Tez 6: Erasmus'un ileri sürdüğü tezler, insanın iradesinin tamamen özgür olduğu anlamına gelir.

İleri sürdüğün tezde çok temel bir çelişki var. Bir taraftan Vaiz 15:14-17'deki sözlerin ("eğer benim buyruklarımı tutmak…istiyorsan…") insanın özgürce isteyebileceği ya da istemeyebileceği anlamına geldiğini söylüyorsun. Ama diğer taraftan ise belirtmiş olduğun üç görüşten birincisinin muhtemelen doğru olduğunu söylüyorsun. Fakat o görüş ise "özgür iradenin" iyi olanı yapamayacağını söylüyordu. Her ikisi de aynı anda doğru olamaz!

Vaiz: "Eğer arzulayıp, buyruklarımı tutmaya çalışmayı deneyeceksen…" demiyor. "Eğer benim buyruklarımı tutmak… istiyorsan…" diyor. O nedenle eğer Ecclesiasticus "özgür iradeyi" destekliyor ise bu yarım bir özgürlük değil tam bir özgürlük olmalıdır. Pelagian denen insanların bu sözlerden çıkardıkları sonuç budur.

Pelagianların görüşüne katılmayanlar çok büyük bir sorunla karşı karşıya kalacaklar. Senin dediğin gibi, bir kişi bu metinden sadece az bir "özgür irade" isteyebilir. Bu da demektir ki insan sadece Tanrı'yı arzulamak ve O'na itaat etmek konusunda özgürdür. Pelagianlar ise, bu bölümün iradenin ya tam özgürlüğünü ya da tam tutsaklığını öğrettiğini söyleyerek cevap vereceklerdir. Hatta, o bölümde ayrıca "…imanda sürekli kalmak istiyorsan…" ifadesi geçtiğinden tezlerini daha da ileri götürecektirler. Sonuç olarak ise, insanın ayrıca iman etmekte özgür olduğunu öğreteceklerdir. Ancak Kutsal Yazılar'da Pavlus buna şiddetle karşı çıkıyor ve imanın Tanrı'nın özel bir armağanı olduğunu söylüyor (Efesliler 2:8).

Ama şimdi Ecclesiasticus'un "özgür iradeyi" öğretmediğini söyleyen tezime geri dönmeliyim. "istiyorsan" ifadesinin "öyleyse yapabilirsin" anlamına gelmesi gerektiğini iddia etmek çok yanlıştır. İlk insan, Adem'e, Tanrı'nın lütfuyla yardım edilmiş olmasına rağmen Adem itaatsizlik etmiştir. Eğer Adem itaatsizlik etmişse, bizler daha hiçbir lütuf almamışken ne yapabiliriz ki? "Özgür irade" tamamıyla güçsüzdür. Eğer Adem'in durumunu Ecclesiasticus 15:14-17'nin yanına getirecek olursanız, bu bölümün "özgür iradeyi" desteklemekten çok uzak olduğunu, tersine

onun karşısında olan çok güçlü bir görüş olduğunu göreceksiniz. Bu bölüm, Tanrı'ya itaat etme yetimiz olduğunu değil, Tanrı'nın iradesine itaat etme zorunluluğumuzu öğretir.

Tez 7: Tekvin 4:7 - bir buyruğun verilmesinin, bu buyruğa itaat edilebileceği
anlamına gelmediğini kanıtlayan bir başka bölüm.

Ayet şöyle der: "…günah kapıda pusuya yatmıştır; ve onun isteği sensin; fakat sen ona üstün ol". Kötü düşüncelerin yenilebileceğini ve ille de günaha yol açmayacaklarını kanıtlamak için bu ayetleri kullanıyorsun. Bir kere daha kendinle çelişiyorsun. İnsanın iradesinin iyi olanı arzulayamayacağını söyleyen görüşün muhtemelen doğru olduğunu sen demin söylemiştin. Ama şimdi, Kutsal Ruh'un ya da Mesih'in yardımına ihtiyaç duymaktan tek bir kere bahsetmeden diyorsun ki, insanın iradesi kötü tutkuları yenebilir.

Aslında, bu ayetin öğrettiği şeyin bununla alakası yok. Yine bu ayet, insana neyi yapabileceğinin değil, yapması gereken şeyin gösterilişine bir örnektir. Diğer bir örnek ise birinci buyruktur - "Karşımda başka ilahların olmayacaktır". Ayetler, buyruktur, buyrukların varlığı ise bunlara itaat edilebileceği anlamına gelmez. Tersine, Kain'in örneğinde olduğu gibi buyruklar yetersizliği ortaya çıkarır.

Tez 8: Tesniye 30:19 - "Yasa sayesinde günahın bilincine varılır".

"Özgür iradeyi" desteklemek için kullandığın üçüncü ayet şudur: "Senin önüne hayatla ölümü, bereketle laneti koydum…; bunun için hayatı seç". Sen diyorsun ki: "İnsanın seçme özgürlüğünün olduğunu bundan daha açık ne gösterir ki?" Fakat körsün! Musa insanlara hayatı seçin dediğinde, insanlar onu mu seçti? Eğer öyle yapsalardı, Kutsal Ruh'un işleyişine ihtiyaç kalmazdı.

Diyorsun ki: “İki yolun kesiştiği bir yerde duran adama, sadece biri açıkken ‘İstediğini seç’ demek çok komiktir”. Ne saçma bir örnek! Bir yol ayrımında bulunduğumuz doğrudur ancak biri değil her ikisi de kapalıdır. Tanrı’nın lütfu olmaksızın iyiye giden yolu seçemeyiz. Diğer yola da Tanrı’nın izni olmadan yönelemeyiz! Romalılar 3:20’de Pavlus: “Yasa sayesinde gücün ya da iyiliğin bilincine varırız” demiyor. Ya da: “Yasa aracılığıyla iradenin gücü açığa çıkar”. Fakat şöyle diyor: “Yasa sayesinde günahın bilincine varılır”. Yasa, insanın yapabileceğini değil, yapması gerekeni söylemektedir.

Daha sonra “seçmek”, “dönmek” ve tutmak” kelimelerine ilişkin Tesniye 3’den alıntı yapıyorsun. İnsanların gerçekten de bu şeyleri yapmaya güçleri yoksa, buyrukların gereksiz olduğunu söylüyorsun. Ama yine tekrarlıyorum, bu buyruklar insanların yapmaları gereken şeyleri belirtirler. Gereksiz değildirler. Gururlu insana ne kadar güçsüz olduğunu göstermek için tasarlanmışlardır. İnsanı, sol kolu dışında her tarafı bağlı olan birine benzeterek bu bakı açısını komik duruma düşürmeye çalışıyorsun. O adama, sağ tarafında kaliteli bir şarap, sol tarafında ise yüksek mevkiler olduğu söyleniyor. Daha sonra ise bu ikisi arasında bir seçim yapması isteniyor. Bu örnekle ne kanıtlamaya çalışıyorsun? İnsan iradesinin kati özgürlüğüni mü kanıtlamaya çalışıyorsun? Çok unutgansın! Tanrı’nın lütfu olmasızın "özgür iradenin” hiçbir şey yapamayacağını sen söylemiştin. Örneğinle benim düşüncemi çürütmeye çalıştın ama şimdi de ben bir örnekle seni komik duruma düşüreceğim. Karşında iki kolu da bağlı bir adam var! Bu adam, kollarını sağa ve sola oynatmakta özgür olduğu konusunda kendisiyle gurur duyuyor. Bu yüzden, ona ellerini bir yönde oynatması söyleniyor - onunla dalga geçmek için değil, ama yapamayacağını göstermek için. Kutsal Yazılar’da insanın sadece Şeytan tarafından bağlı tutulmadığını ama aynı zamanda da doğru olan şeyi yapmakta özgür olduğunu düşünmeye kandırılmış olduğunu görüyoruz. Musa’nın yasası, insanların hayali özgürlükleriyle aldatıldıklarını göstermek için verilmiştir.

Tez 9: Erasmus’un Yasa ve Müjde’yi karıştırması.

Kendi görüşünün doğruluğunu ispatlamak için bir dizi ayeti kullanıyorsun fakat yasa ile müjde arasındaki farkı göstermekte tamamen başarısızsın. Yasa hakkında olduğunu zannettiğin ayetlerin nasıl müjdeyi öğrettiğini sana göstereyim. Örneğin, Yeremya 15:19'a bakalım: "Eğer dönersen, seni geri getiririm…", ve Zekarya 1:3: "Bana dönün,…, ben de size dönerim". "Dön" kelimesi, insanın Tanrı'ya dönebilme yetisinin "Allahın Rabbi bütün yüreğinle seveceksin" ifadesindeki "seveceksin" emrine uyabilme yetisinden daha fazla mı olduğunu kanıtlıyor? Bu kelimeler, insanın kendi gücüyle Tanrı'ya dönebileceğini kanıtlamaz. Fakat insanlar ne yapmaları gerektiğini bildikleri zaman, o şeyleri yapma gücünü nereden bulabileceklerini soracaklardır. "Bana dönün" sözleri, "Bana dönmeye çalışın" demek değildir. İnsanlar dönmeye çalıştıklarında lütfun kendilerine sunulacağını söylüyorsun. Fakat bu, ayetlerin ikinci kısmının da şu anlama gelmesine neden olacaktır: "Ben de size dönmeye çalışacağım"! Olağanüstü birşey olurdu bu! Belki, Tanrı'ya da lütuf verilebilirdi!

Bırak bu boş düşünceleri! Kutsal yazılarda kullanılan "dön" kelimesi hem "yasal" hem de "müjdesel" anlamda kullanılmıştır. Yasal olarak kullanıldığında, insanın yanlızca itaat etmesini buyuran bir emir değil, fakat yaşantısının bütünüyle değişmesini gerektiren bir buyruktur (ör. Yeremya 4:1; 25:5; 35:15). "Dön" kelimesi müjdesel anlamda kullanıldığında, Tanrı tarafından bizleri rahatlatma amacıyla söylenir çünkü bizden birşey istenmez, Tanrı'nın lütfu bizlere sunulur (ör. Mezmur 14:7; 116:7; 126:1). Zekarya, bizlerin önüne hem yasa hem de lütuf mesajı koymuştur. Yasanın tümü "Bana dönün" ile özetlenirken, lütuf ise "Size döneceğim" ifadesiyle özetlenir.

Hezekiel 18:23'ü de aynı şekilde kullanıyorsun. "Ben kötü adamın ölümünden mi zevk duyarım? Daha ziyade yollarından dönüp yaşamasından değil mi?" Bir kere daha "dönüp" kelimesinin, o kişilerin dönebilecekleri anlamına geldiğini söylüyorsun. Bu metni, müjde yerine yasaya dönüştürüyorsun. Günah işlememenin bir zorunluluk olduğunu söylüyorsun. Bu yasadır. Fakat Rab: "Ben kötü adamın ölümünden mi zevk duyarım?" diyor ve açıkça günahkarın hakkettiği ve farkında olduğu cezadan sözediyor. Tanrı böyle bir kişiye bağışlanma ve kurtuluş ümidi veriyor. Yasanın sözleri, günahlarını ne hisseden ne de bilen kişilerin sırtlarında çok ağır bir yükdür. Yapmaları gereken şeyler kendilerine

gösterilmiştir. Fakat müjde, günahlarının bilincinden gelen rahatsızlık içinde olanlara ve üzüntüye düşenlere verilmektedir.

Bu nedenle Hezekiel'in "Ben kötü adamın ölümünden mi zevk duyarım?" sözleri "özgür iradeyi" kanıtlamaktan çok uzak olmakla beraber tam tersini ispatlar. Tanrı'nın vaatleri olmaksızın ne denli ümitsiz olduğumuzu göstermektedir bu ayetler. Aslında, lütuf bizleri kaldırıncaya dek, her an daha da kötüleşiriz. Günahkarları kurtarmak için bu merhamet sözleri gereklidir (tabi eğer Tanrı'nın bu şeyleri sadece konuşmayı sevdiği için söylediğini düşünmüyorsanız!). Günahını yasanın kendisine gösterdiği kişiden başka hiçkimse bu vaat sözlerini alamayacaktır. Tanrı'nın yasasının gücünü hissetmemiş olanlar ve ölüm ve yargıdan korkmayanların, Tanrı'nın merhamet vaatlerine ilgi duymazlar.

Tez 10: Tanrı'nın açıklanmış iradesi ve gizli iradesi.

Biraz önce Hezekiel kitabındaki bölümde peygamberin sözleri, yasa aracılığıyla neden bazı insanların günahlarının bilincine varıp, bazılarının ise varmadığı sorusuyla hiçbir şekilde ilgili değildir. Ayrıca peygamber, neden bazıların Tanrı'nın lütfunu alıp, bazılarının almadığı konusuyla da ilgilenmemektedir.

Tanrı'nın açıklanmış iradesiyle, gizli iradesi arasında çok belirgin bir ayrım yapmalıyız. Gizli iradesinde Tanrı, seçeceklerinin (Tanrı'nın) merhametini almalarını planlar. Buna burnumuzu sokmayıp, saygıyla hayranlık duymalıyız. Bizler, Tanrı'nın kendisine saklı tuttuklarıyla değil, bizlere açıkladıkları şeylerle ilgilenmeliyiz.

Bunu elimizdeki metne uygularsak, demek olur ki yücelikte saklı olan Tanrı, günahkarın ölümünden pismanlık duymuyor. Fakat, insana kendini açıklamış olduğu şekilde Tanrı, yarattığı insanlarda gördüğü ölüm yüzünden üzülmektedir ve bu ölümün kaldırılabilmesi için bir adım atmıştır. Tanrı'nın gizli iradesiyle yönlendirilmemiz imkansızdır çünkü bu iradeyi hiçbir zaman bilemeyiz. O'ndan korkup O'na hayranlık duymamız için, gizli bir iradesinin olduğunu bilmemiz yeterlidir.

Bu nedenle, eğer yok olursak bunun bizim suçumuz olduğunu söylemek doğru olur çünkü gerçekten de hatalı olan insanın iradesidir (Matta 23:27). Fakat bu hatayı Tanrı'nın her insandan neden çıkarıp almadığı ya da bizler bundan kaçamazken neden bizleri bu hatalardan sorumlu tuttuğunu sorgulamak bize düşmez. Sorsak bile, cevabını bulamayacağız. Pavlus'un Romalılar 9:20'de dediği gibi: "Ama ey insan, sen kimsin ki Tanrı'ya karşılık veriyorsun?".

Tez 11: Yükümlülük, itaat etme yetisinin varlığını kanıtlamaz.

Şu sözlerle devam ediyorsun: "Kendisine buyrulanı tutmak, her insanın gücü dahilinde değilse bu gerektirir ki, Kutsal Yazılardaki tüm teşvik sözleri, tüm vaatler, tehditler, azarlamalar, bereketler, lanetler ve düzinelerce örnekler faydasız ve gereksizdir. Fakat daha önce birçok kereler de söylediğim gibi, belirli bür yükümlülük belirten Kutsal Kitap ayetleri, senin ileri sürdüğün gibi böylesine bir "özgür iradenin" varlığını kanıtlamak için kullanılamaz.

Kendi görüşünü desteklemek için kullandığın son bölümlerden biri ise Tesniye 30:11-14: "Çünkü bugün sana emretmekte olduğum bu emir senin için güç değildir, ve senden uzak değildir. O göklerde değildir ki, diyesin: Kim bizim için göklere çıkacak ve bizim için onu alıp getirecek, ve bize işittirecek ki onu yapalım? Ve o denizden öte değildir ki, diyesin: Kim bizim için bu denizin ötesine gidecek, ve bizim için onu alıp getirecek, ve bize işittirecek ki, onu yapalım? Fakat yapasın diye o kelam sana çok yakındır, ağzında ve yüreğindedir".

Diyorsun ki, bu sözler bizlere buyrulanı yanlızca yapabileceğimizi değil, ama bunları yapmamızın da yürümek kadar kolay olduğunu gösterir! Ama bu metnin anlamı eğer buysa, Mesih'in zamanını bpşuna harcadığını söylemeliyim. Doğal olarak ve kolyaca Tanrı'nın gerektirdiklerini yapabileceğimiz için O'na hiç ihtiyacımız yokken Mesih, Kutsal Ruh'u bizlere göndermek için kanını döktü. Peki eğer durum buysa, lütuf olmaksızın "özgür iradenin" iyi olanı yapamayacağını söylediğin düşünceyle tüm bunlar nasıl uyum içinde olabilirler? Bunu kendinin söylediğini unuttun mu?

Bu nedenle Pavlus'un Romalılar 10:8'de Tesniye 30:11-14 için söylediklerini burada belirtmemin pek gereği yok. Yanlızca, o bölümde "özgür irade" hakkında hiçbir şey söylenmediğini görmek için o ayetlere bakacağım. Örneğin, "senin için güç", "senden uzak", "göklerde" ve "denizden öte" sözleri ne anlama gelmektedir? Bu sözler, sadece, yapmaya çalışabileceğimiz şeyleri anlatmaktadır. Bu şeyleri yapabilme yetimiz hakkında hiçbir şey söylemezler. Basitçe, uzaklıktan bahsederler. Söylediklerimin ilkokul mantığı olduğunu biliyorum ama böylesine saçma düşüncelerle karşı karşıya kalmışken ne yapabilirim ki? Basitçe belirtmek gerekirse Musa, bu ayetlerde yasayı adil olarak veren bir kişi olarak karşımıza çıkmaktadır. Tanrı'nın yasasının ne olduğunu bilmedikleri için insanları özürsüz bırakmaktadır. Tanrı'nın gerektirdiklerini öğrenmek için başka hiçbir yere bakmaları gerekmez. Yasa'yı bilmediklerinden onu tutmadıklarını söyleyemezler. Yasa'nın bir giz olduğunu ileri süremezler. Çok açıkça ortadadır ve görülmektedir. Bu nedenle "özgür iradenin" itaatsizlik için ileri sürdüğü bahanelerin hepsi ortadan kaldırılmıştır.

Bu ayetlerin Tanrı'nın gerektirdiklerini bizlere gösterdiğini tekrar belirtmeliyim. Bizlere, yapabileceklerimizi değil, yapmamız gerekenleri göstermektedirler. Bizlere, ne kadar zayıf ve günahlı olduğumuzu göstermek üzere tasarlanmışlardır.

Tez 12: İnsan, Tanrı'nın gizli iradesine burnunu sokmamalıdır.

Şimdi ise senin Yeni Antlaşma'dan "kanıt" olarak gösterdiğin ayetlere bakalım. Özellikle Matta 23:37: "Ey Kudüs!…ben de kaç kez senin çocuklarını öyle toplamak istedim, ama siz istemediniz". Eğer herşey Tanrı'nın arzuladığı gibi olacaksa, Kudüs'ün haklı olarak şöyle cevap vermesi gerektiğini söylüyorsun: "Gözyaşlarını neden boşa harcıyorsun? Eğer peygamberlerini dinlememizi istemediysen, neden gönderdin ki? Ne yapacağımıza sen karar vermişken, bizleri neden sorumlu tutuyorsun?"

Fakat daha önce de söylediğim gibi, Tanrı'nın gizli iradesine karşırmak insanların işi değildir, çünkü Tanrı'ya ilişkin gizlide olan şeyler bizleri çokça aşmaktadır (1.Timoteyus 6:16). İsa Mesih aracılığıyla neleri bilip, neleri bilmememiz gerektiğini bizlere açıklayan beden almış Tanrı'yı

düşünerek geçirmeliyiz (Koloseliler 2:3). Beden almış Tanrı'nın: "sizleri toplamak istedim, ama siz istemediniz" dediği doğrudur. Mesih, tüm insanlara kurtuluşu sağlamak için yapılması gereken her şeyi yapmak, acı çekmek ve sunmak için dünyaya gelmiştir. Tanrı'nın gizli iradesiyle katılaştırılan bazı insanlar onu reddetmiştir (Yuhanna 1:5,11). Bu beden almış aynı Tanrı, kendi tanrısal iradesi uyarınca bazı kişileri yok olmak üzere bırakmış olduğu halde, tanrısızların yok olmasından yok olmasından üzülmekte ve bunlar için göz yaşı dökmektedir. Bu nedenini sormak bize düşmez, sadece O'nun karşısında korku ve saygıyla durmamız gerekir.

Bazıları ise, köşeye sıkıştığım anda, Tanrı'nın gizli iradesine burnumuzu sokamayız diyerek kaçmaya çalıştığımız ileri sürecektir. Ancak bu benim icadım değildir. Pavlus, Romalılar 9:19 ve 21. ayetlerde ve kendisinden önce İşaya da (İşaya 58:2) bu şekilde konuşmaktadır. Çok açıktır ki, Tanrı'nın gizli iradesini araştırmaya kalkmamalıyız, özellikle tanrısız insanların şiddetli bir şekilde bunu yapmaya ayartıldıklarını gördüğümüzde bizler bunu yapmamalıyız. Onları sessiz ve saygılı olmaya çağırmalıyız. Bu doğrultuda sorgulamaya devam etmek isteyenler, tabi ki yapabilirler fakat Tanrı'ya karşı savaşıyor olacaklardır. Kimin kazanacağını göreceğiz!

Tez 13: Yasa, insanın zayıflığını ve Tanrı'nın kurtaran gücünü gösterir.

Gösterdiğin bir başka ayet ise Matta 19:17: "Yaşama kavuşmak istersen, O'nun buyruklarını yerine getir". "İstersen" sözünün iradesi özgür olmayan birine nasıl söylenebileceğini soruyorsun. Fakat daha önceleri sen de "özgür iradenin" iyi olanı arzulayamayacağı ve lütuf olmaksızın yanlızca günaha hizmet edebileceği konusunda benimle aynı fikirdeydin. Nasıl olur da şimdi iradenin tamamen özgür olduğunu ispatlamak istersin? "Arzu edersen" ya da "istersen" gibi ifadelerinin kullanılması, o şeyi yapabilme yetisinin o kimsede olduğu anlamına geldiği gerçekten de doğru mudur? Örneğin şöyle deseydik: "Eğer Davut'la karşılaştırılmak istiyorsan, onun gibi mezmurlar yazmalısın". Bununla söylemek istediğimiz, Tanrı bizlere bu yetiyi vermedikçe Davut gibi olmamızın imkansız olduğu değil midir? Bu

nedenle, Kutsal Yazılar'da bizlere nelerin Tanrı gücüyle yapılabileceğini ve nelerin insan gücüyle yapılamayacağını gösteren ifadeler görmekteyiz. Bu ifadeler yanlızca bizlerin doğal gücüyle yapamayacağı şeyleri göstermez fakat bu gibi şeylerin Tanrı'nın gücüyle yapılabileceği bir zamanın geleceği vaadini verir. Kutsal Yazıların anlatmak istediğini şu şekilde de ifade edebiliriz: "Buyrukları tutma iradesine eğer sahip olursan (ki bu da senin kendinde değil, Tanrı tarafından istediği kişiye vermesiyle mümkündür), onlar seni o zaman koruyacaklardır".

Aynı şekilde görüyoruz ki, emredilenlerin hiçbirini yapamayacak durumda olmamıza rağmen, hepsini yapabiliriz - zayıflığımız bizim kendimizindir, yapabilirliğimiz ise Tanrı'nın lütfuyla gelir.

Tez 14: Yeni Antlaşma'da verilen bilgiler, aklanmış olanları yönlendirmek içindir.

Yeni Antlaşma'da iyi ve kötü işlere ilişkin ayetlere dayanan birçok tez ileri sürüyorsun. Örneğin: "Sevinin, sevinçle coşun! Sizden önce yaşamış olan peygamberlere de böyle zulmettiler" (Matta 5:12). Eğer herşey Tanrı'nın istediği gibi oluyorsa, iyi işlerin ödüllendirilmesi gibi bir şey olamaycağını söylüyorsun.Yani sen bu ayetin, insanın yardıma ihtiyacı olmadan cennette kendisine ödüller kazandıracak iyi işleri yapabileceği anlamına gelmesini istiyorsun. Bak sen! Kitabın büyüdükçe senin "özgür iraden de" görmeyeli bayağı gelişmiş! "Özgür irade" artık sadece iyi olanı arzulayıp, yapma gücüne sahip değil ama şimdi bir de sonsuz yaşamı elde edebilmesini istiyorsun! Peki o zaman Mesih'e ve Kutsal Ruh'a ne ihtiyacımız var?

"Zeki" insanlar "normal" insanlar için çok açık olan şeylere karşı bayağı kör olabiliyorlar! Eski Ahit ile Yeni Ahit arasındaki farkı görmekte başarısız oluyorsun. Eski Antlaşma'da, bizleri Yeni Antlaşma'daki vaatlere koşarak gitmemizi sağlayan yasalar ve tehditler bulunmaktadır. Yeni Antlaşma'da, çarmıha gerilmiş Mesih'te lütuf ve günahlardan bağışlanma bulduğumuz müjde bulunmaktadır. Ayrıca, lütfu ve affı alarak aklanmış olanları yüreklendirmek, Ruh'un meyvelerini ortaya

çıkartmak ve çarmıhı cesaretle taşımalarını sağlamak için teşvik sözleri ve bilgiler bulunmaktadır.

Kutsal Yazılar'da sadece insaların uyarınca yaşaması gereken yasaları görmekle, Kutsal Ruh'un değiştirme işine karşı tamamen körsün. Kutsal Yazıları çalışmak için bunca zaman harcamış bir kişi için çok şaşırtıcı bir şey bu. Işık, karanlıkla ne kadar uyum içindeyse Matta 5:12'nin de "özgür iradeyle" o kadar ilgisi vardır. O ayet, zaten "lütuf altında" olan elçileri bu dünyanin sorunlarına karşı güçlendirmek ve teşvik etmek için yazılmıştır.

Tez 15: Ödüllendirilme, Tanrı'nın vaadine dayanır, insanın hakkettiklerine değil.

Matta 5:12'deki "ödül" bir vaat gibidir. Fakat vaadin varlığı, bizlerin birşeyleri yapabileceği anlamına gelmez. Sadece, belirli bazı şeyleri yaparsak ödüllendirileceğimizi kanıtlar. Buradaki soru, karşılığında ödülün sunulduğu davranışları yapıp, yapamayacağımızdır. Bazıları, bu ödülün koşan herkesin önüne konduğunu bu nedenle de herkesin koşup, ödülü kazanabileceğini söylerler! Ne kadar da komik bir mantıktır bu! ("Özgür irade" böyle düşüncelerle kanıtlanabilecek olsaydı, bunların bayağı yardımı olurdu!)

Herşeye karar veren Tanrı'ysa, ödül söz konusu olamaz düşüncesini savunmaya çalışıyorsun. Eğer bununla, isteksiz bir işçiyi "ödüllendirmek istemeyeceğini" söylemek istiyorsan, sana katılıyorum. Fakat insanlar iyiyi ve kötüyü isteyerek yaptıklarında, ödül veya ceza bunların doğal sonuçlarıdır. İradelerini kendi güçleriyle kontrol edemeseler bile bu geçerlidir. Ancak diğer taraftan bizler yanlızca lütuf aracılığıyla iyi olanı yapmayı arzulayabiliyorsak, açıkça görülür ki kazanç ve ödül de yanlızca lütuf aracılığla gelir.

Fakat ödül hakkında değil, yaptıklarımızın sonuçları hakkında konuşmalıyız. Karşılığı verilmeyecek hiçbir iyilik ve kötülük yoktur. Cehennem ve yargı, tüm kesinliğiyle kötü olanları beklemektedir. Aynı şekilde, tanrısal kişileri de bir krallık bekler çünkü bu onlara göksel

Babaları tarafından hazırlanmıştır (Matta 25:34). Tanrı'nın krallığını kazanmak için iyi işler yapmaya çalışırsak, başarısız olacağız ve böylece tanrısal olmadığımızı göstereceğiz.

Öyleyse, tüm Kutsal Yazılar'da krallığı vaat eden ve cehennem tehditlerini ortaya koyan ayetler ne anlama gelmektedir? (Tekvin 15:1; II. Tarihler 15:7; Eyüb 34:11; Romalılar 2:7). Bunlar basitçe, iyi ve kötü yaşanmış hayatların sonuçlarını gösterir. Bilgilendirmek ve uyandırmak için tasarlanmışlardır. Ödül hakkında hiçbir şey söylemezler fakat bizlere neler yapmamız gerektiğini öğretir ve sona kadar dayanmamız için teşvik ederler. (Tekvin 15:1; 1. Korintliler 15:58; 16:13). Bu aynı bizim bir kimseyi, yaptıklarının Tanrı'yı hoşnut ettiğini söyleyerek teşvik etmemiz ya da yaptıklarının Tanrı'yı hoşnut etmediğini söyleyerek o kişiyi uyarmamız gibidir.

Fakat sen şu sözlerinle karşı çıkıyorsun: "Eğer herşey daha önceden karara bağlanmışsa Tanrı neden bunları bizlere açıklama zahmetine katlanıyor ki?" Bunun cevabı şudur ki Tanrı, Sözü aracılığıyla amaçlarını bizlerde ortaya çıkarır. Bunu, Sözü olmaksızın da yapabilirdi fakat bizlerin O'nunla beraber çalışması O'nu hoşnut etmiştir. Bu nedenle, bizleri de bu işleyişe dahil etmek için Sözü'nde bunları bizlere açıklar. Bu sebeple Tanrı kendi amaçlarını bizlerde gerçekleştirir fakat aynı zamanda da kendi gücünün ve görkeminin ve bizim zayıflığımızın ve kötülüğümüzün tüm dünyada ilan edilmesi için ödüllerden ve cezalardan bahseden Sözünü tüm dünyaya vermektedir. Fakat tüm diğer kişilerin değersiz saydığı bu gerçekler, Tanrısal kişilerce kabul edilip, yüreklerde saklanırlar.

Tez 16: Tanrı'nın kudreti, bizlerin sorumluluklarını ortadan kaldırmaz.

"Onları meyvelerinden tanıyacaksınız" (Matta 7:16) sözlerindeki meyvelerin bizlere ait olduğunu ve bu nedenle Tanrı'nın Ruh'u tarafından bizlere verilemeyeceğini söylüyorsun. Ne saçma bir mantıktır bu! O'nu kabul edip, almış olmamıza rağmen Mesih'in bizlerin olduğu söylenir. Gözlerimizi biz yaratmamış olsak da bizimdirler! Sonra, Luka 23:34'den başka bir tez ileri sürüyorsun: "Baba onları bağışla". İrademiz eğer özgür

değildiyse, İsa o zaman katillerini bağışlasaydı daha iyi olurdu çünkü "özgür iradeleri" yoktu ve başka türlü davranamazlardı diyorsun. Fakat bunun cevabı Rab'bin kendi sözlerinde bulunmaktadır: "çünkü ne yaptıklarını bilmiyorlar". Bu sözlerle Mesih'in anlatmak istediği, bu kişilerin iyi olan şeyi arzulayamadıkları gerçeği daha ne kadar açık olabilir ki? Bilmedikleri şeyi nasıl arzulayabilirler ki? İradenin zayıflığına ilişkin bundan daha güçlü bir ifade kullanılamazdı. İrade, yanlızca iyilik yapmakta yetersiz değildir fakat ne yaptıklarının ne derece kötü olduğunu ne de iyinin ne olduğunu bilmemektedir!

Yine başka bir ayeti, Yuhanna 1:12'yi kullanıyorsun: "Ancak kendisini kabul edip, adına iman edenlerin hepsine Tanrı'nın çocukları olma hakkını verdi". Eğer iradeleri özgür değilse Tanrı onlara çocuklar olma hakkını nasıl verebilir diyorsun. Fakat ayeti dikkatli oku. Yuhanna burada, İblis'in çocuğu olmaktan Tanrı'nın çocuğu olmaya doğru kökten ve bütünüyle bir değişmeden söz ediyor. Kişi hiçbir şey yapmıyor burada, ama yanlıza bir şeyden başka bir şeye dönüşüyor! Bizler, içimizdeki "özgür iradenin" kullanılmasıyla değil, Tanrı'nın yaptığı bir eylem sonucu Tanrı'nın çocukları oluruz. Yuhanna bizlere, insanların iman ettikleri taktirde lütuf mijdesinin tüm insanlar için Tanrı'nın çocukları olmak gibi muhteşem bir fırsatı yarattığını anlatmaktadır. Arzulamanın ve iman etmenin, kendi güçleriyle yapabilecekleri şeyler olmaması bir kenara, bunlar hakkında herhangi bir önbilgiye de sahip değillerdir. İnsanlar, Mesih'e hem Tanrı Oğlu hem de İnsanoğlu olarak iman etmeyi gerektiren bir müjdeyi kendi kendilerine ortaya çıkaramazlar. Eğer durum böyleyse, nasıl olurda onu kabul etmeye yeterli ya da istekli olabilirler? Yuhanna bu ayette "özgür iradenin" sahip olduğu iyi özellikleri değil, müjde aracılığıyla Tanrı'nın tüm dünyaya bildirdiği Tanrı Krallığının zenginliklerini vaaz etmektedir. Yuhanna aynı zamanda "özgür iradenin" müjdeye karşı olmasından ötürü onu kabul edenlerin sayısının ne kadar az olduğundan bahsetmektedir. "Özgür iradenin" gücü şöyle tanımlanabilir - Şeytan iradenin üzerinde hüküm sürer böylece irade Tanrı'nın lütfunu reddeder. İrade aynı zamanda yüreklerimizde yasayı yerine getiren Kutsal Ruh'u da reddeder çünkü "özgür irade" yasaya kendi çabalarıyla itaat edebileceğini düşünür.

Ve bundan sonra sen, düşüncelerini desteklemek için Pavlus'un sözlerinden alıntı yapıyorsun - o Pavlus ki, özgür iradenin en ateşli

karşıtıdır! Romalılar 2:4'ü kullanıyorsun : "Tanrı'nın sınırsız iyiliğini, hoşgörüsünü ve sabrını hor mu görüyorsun? O'nun iyiliğinin seni tövbeye yönelttiğini bilmiyor musun?" Ve şu soruyu soruyorsun: " 'Özgür iradesi' olmayan insanlar, Tanrı'nın iyiliğini hor görmekten nasıl suçlu olabilirler? Kötülüğü kontrol eden yargıç olarak nasıl insanları yargılayabilir ki Tanrı?" Romalılar 2:4'deki sözlerin, Tanrısız kişilerin ne kadar güçsüz olduklarını kendilerine göstermek amacıyla yapılmış bir uyarı olduğunu nasıl oluyor da göremiyorsun? Onları alçaltarak Tanrı, bu gibi insanları Kendi lütfunu almak üzere hazırlamaktadır.

Üçüncü Bölüm
Erasmus'un öğrettikleri hakkında Luther'in düşünceleri.

Tez 1: Erasmus'un metodu.
Tez 2: Erasmus'un ayetleri çarpıtması.
Tez 3: Erasmus'un Firavun'un yüreğinin katılaştırılmasını "açıklaması".
Tez 4: Tanrı'nın insan doğasını kullanışı.
Tez 5: Tanrı'nın insanı katılaştırma yöntemi.
Tez 6: Tanrı'nın Firavun'un yüreğini katılaştırması.
Tez 7: Erasmus'un Romalılar 9:15-33'ü yorumlayış biçimi.
Tez 8: Doğal mantık, Tanrı'nın iradesinin kudretini kabul etmelidir.
Tez 9: Romalılar 9:15-33'e ilişkin - devam.

Tez 10: Tanrı’nın kadirliği ve "özgür irade” bir arada yaşayamazlar.

Tez 11: Erasmus’un Malaki 1:2-3’ü yorumlayış biçimi.

Tez 12: Çömlekçi ve kil.

Tez 13: Tanrı’nın doğruluğu.

Tez 14: Pavlus, insanın kurtuluşu konusunda yanlızca Tanrı’ya pay çıkarır.

Tez 1: Erasmus'un metodu.

"Özgür iradeyi" desteklemek için çok sayıda ayet toplayarak karşıtlarını korkutmaya çalışıyorsun. Sonra da bizlerin düşüncesini destekleyen sadece iki tane ayet (Çıkış 9:12 ve Malaki 1:2-3) olduğunu söylerek bizleri aptal konumuna düşürmeye çalışıyorsun. Pavlus'un Romalılar 9. Bölümde söylediklerinden hiç de etkilenmiş gözükmüyorsun!

Buna rağmen, ben bu iki ayeti alacağım ve bizlerin düşüncelerini ne denli güçle desteklediğini göstereceğim.

Tez 2: Erasmus'un ayetleri çarpıtması.

Bir ayetin bariz olan anlamını göz ardı etmek için yeni bir yol icad etmişsin. "Özgür iradeye" çok açık olarak karşı çıkan ayetlerde yatan gerçek anlamın ortaya çıkarılması için "açıklanmaları" gerektiğinde ısrar ediyorsun. Ancak biz, ayetlerin doğal şeklinin ifade ettiği anlama tutunmanın saçma olacağı durumlarda yanlızca böyle bir "açıklamanın" gerekli olduğu konusunda ısrar etmek zorundayız. Başka her tür durumda, Tanrı'nın insanlar arasında yaratmış olduğu konuşma teknikleri ve gramer kurallarının belirlediği kelimelerin doğal ve basit anlamlarına bağlı kalmamız gerekmektedir. Eğer bunun tersini yaparsak, hiçbir yerde hiçbir şeyden emin olamayız. Bir "açıklamanın" gerekli olabileceğini iddia etmek yeterli değildir. Her durumda bir "açıklamanın" gerekli ya da şart olup olmadığını sormalıyız. Eğer gerekli olduğunu ispatlayamazsak, hiçbir şey elde edemeyiz.

Senin "açıklamalarına" bir örnek, Çıkış 4:21'i nasıl ele aldığındır: "Ben onun yüreğini sertleştireceğim". Sen bu ayetin, "Onun yüreğinin sertleşmesine izin vereceğim" anlamına geldiğini söylüyorsun çünkü bizler bazen "Seni mahvettim" dediğimizde "Hata yaptığında seni düzeltmedim" demek istediğimizi ileri sürüyorsun. Fakat bu sözlerin anlamı çok açıktır. "Açıklanmaya" ihtiyacı yoktur. Tanrı Sözü, basit anlamıyla, sözcüklerin ifade ettiği şekliyle anlaşılmalıdır. Tanrı'nın sözlerini canımızın istediği gibi yeniden yazamayız. Yoksa kendimizi, "Tanrı gökleri ve yeri yarattı" sözünü "Tanrı onları bulundukları yerlerine koydu fakat yoktan var

etmedi” şeklinde “açıklarken” bulabiliriz! Bu uygulamayı takip etmek, Kutsal Kitabı açtığı anda herkesin bir teolok olabileceğini söylemek olur!

Tez 3: Erasmus’un Firavun’un yüreğinin katılaştırılmasını “açıklaması”.

“Ben onun yüreğini sertleştireceğim” sözünü şöyle yorumluyorsun: “Günahkarlara sabretmemi sağlayan ve böylece onları tövbeye yönlendiren katlanışım, yaptığı kötülüklerde Firavun’un daha da inatçı olmasına yol açıyor”. Romalılar 9:18 ve İşaya 63:17’yi de aynı şekilde algılıyorsun. Fakat, bunların doğru açıklamalar olduğuna dair yalnızca senin sözün var. Doğru, Origen ve Jerome’dan alıntılar yapıyorsun fakat onların da doğru olduğuna kim beni ikna edecek?

Kısacası, senin “açıklamaların” bu ayetlerin anlamlarını başaşağı çevirmektedir. Tanrı “Ben onun yüreğini sertleştireceğim” diyor. Sen ise O’na “Firavun kendi yüreğini sertleştirecek” dedirtiyorsun. Firavun’un kendi kalbini katılaştırmasını Tanrı’nın merhametine bağlıyorsun. Eğer böyle devam edersen, Tanrı’nın merhametini öfkeye ve Tanrı’nın öfkesini ise merhamete dönüştüreceksin. Tanrı’nın merhametinin bazı insanların katılaştırılmasına yol açabileceğini tabi ki biliyoruz fakat öfkesinin de bunu yapabileceği bir gerçektir. Tanrı’nın merhametinin bazı yürekleri yumuşatabileceğini biliyoruz fakat öfkesi de buna sebep olabilir. Tüm bunlar Tanrı’nın merhametini gazabıyla karıştırmaya mazeret değildir. Tanrı, Firavun’un yüreğini katılaştıracağını söyledi ve ona eziyet ederek on bela ile cezalandırdı. Ve sen bu belaları Tanrı’nın merhametinin göstergesi olarak gösteriyorsun! Bundan daha çılgın bir düşünce ne olabilir ki! Firavun her tövbe ediyor gibi görünüşünde Tanrı’nın bu belaları ertelemesinde de Tanrı’nın merhameti etkindi fakat bu belalar Tanrı’nın Firavun’un yüreğini katılaştırarak onu cezalandırmak için kullandığı yollardı.

Diyelim ki Tanrı, işlenen günahları hemen cezalandırmayarak, günahkarlara katlandığı zaman onların yüreklerini katılaştırır. Yürekler, Kutsal Ruh aracılığı dışında başka hiçbir şekilde yumuşatılamaz. Bu nedenle, ne şekilde olursa olsun yürekler Tanrı’nın isteğiyle katılaştırılır ve aynı Tanrısal iradenin hükmüyle yumuşatılır.

Şöyle diyorsun: “Nasıl aynı güneşle çamur katılaşır ve mum erirse; nasıl yağmurla ekilmiş toprak meyve verir, ekilmemişler diken çıkarırlarsa; Tanrı’nın aynı katlanışıyla da bazıları katılaşır bazıları ise Mesih’e gelir”. Fakat bu sana hiçbir fayda sağlamıyor. Herkesin aynı olduğu -yani, "özgür iradeye” sahip olduğu- görüşünde devam ediyorsun. Fakat insanları birbirinden ayıran Tanrı’nın yapmış olduğu seçimdir. Seçilmişlikten ayır olarak insanlar yanlızca Tanrı’ya itaatsizlik etmekte özgürdürler. Ama sen seçilmişlik olmadığını söylüyorsun. Sonuç olarak ise güçsüz bir Tanrı ve O’nu tanımadıkları için kurtulamayan ve lanetlenmiş kadın ve erkekler ortaya çıkmaktadır. Tanrı iyiliğini insanların önüne yanlızca koyabilmekte ve belki sonra da çıkıp bir ziyafete gitmekten başka birşey yapamamaktadır. İnsan mantığının yapabileceğinin en fazlası budur. Ama sen iki tane "özgür irade” - mum ve kil; ekilmiş ve ekilmemiş) - ortaya çıkararak işleri daha da karıştırdın. Bu örneklerin sana hiçbir faydası yoktur. Eğer müjdeye yağmur ve güneş; kil ve ekilmemiş toprağa seçilmemişler; mum ve ekilmiş toprağa da seçilmişler dersek bu örnek bir anlam ifade eder. Seçilmemişler müjde aracılığıyla daha da kötü bir duruma düşürülürlerken seçilmişler daha iyileştirilirler.

İyi olan Tanrı’nın böyle birşey yapmasının saçma olacağı için Tanrı’nın iyiliği karşısında Firavun’un kendi yüreğini kendisinin katılaştırdığını söyleyerek bir “açıklama” ortaya attın. Kim böyle birşeyin saçma olduğunu söylüyor? İnsansal mantığımız buna karşı çıkıyor. Kör, sağır ve tanrısız olan insansal mantığımızla Tanrı’nın hareketlerini yargılayacak mıyız? Öyleyse tüm Hıristiyan inancı saçmadır. Pavlus’un 1. Korintliler 1:23’de dediği gibi, Tanrı’nın bir bakirenin oğlu olarak doğup, çarmıha gerilip, Baba’nın sağında oturması Grekler için saçmalık, Yahudiler için de bir tökezleme taşıdır. İnsan mantığıyla bunlara inanmak kesinlikle saçmalıktır.

Sen, insanın kendi yüreğini katılaştırmaktan sorumlu olduğunu söyleyerekkonuya açıklık getirmedin. Halen, yapılması imkansız olan şeyler için Tanrı’nın nasıl "özgür irade” gerektirdiğini açıklaman gerekiyor. Tanrı, "özgür iradeyi” başka hiçbir şey yapamayacağı halde nasıl günah işlemekle suçlar ki? Mantığa başvuruyorsun. Ancak bunların hepsi eşit derecede insan mantığına saçma gelirler.

Gerçek şudur ki dünyadaki tüm "özgür iradenin” kullanılması bile Kutsal Ruh’un işleyişi olmadan insanların kendi yüreklerini

katılaştırmalarını durduramaz.

Tanrı, Firavun'u o anda olduğu şekilde yaratmış olamaz çünkü Tanrı yaratma işini bitirdiğinde herşeyin iyi olduğunu görmüştü diyorsun. Ancak bu, Tanrı'nın düşüşten önceki orijinal yaradılışı için söylenmiş bir sözdür. O zamandan itibaren Firavun dahil olmak üzere hepimiz tanrısız ve çürümüş bir ırktan gelmiş bulunmaktayız. Bu sözler Tanrı'nın yarattıklarının Düşüşten sonraki durumları için söylenmiş olsalar bile, Tanrı'nın yaradılışını nasıl gördüğünü ifade ederler, insanların durumunu değil. Bizlerin gözünde kötü olan bir çok şey Tanrı'nın gözünde iyidir. Örneğin - acılar, üzüntüler, hatalar, cehennem ve Tanrı'nın tüm işleri dünyanın gözünde kötüdür. Müjde ise bunların en iyisidir ancak dünya müjdeden nefret ettiği kadar başka hiçbir şeyden nefret etmez.

Tez 4: Tanrı'nın insan doğasını kullanışı.

Bazı insanlar Tanrı'nın nasıl bizlerde kötü etkiler ortaya çıkarttığını, katılaştırdığını, bizleri tutkularımıza teslim edip, yanlış yola sapmamıza izin verdiğini öğrenmek isteyebilirler. Kutsal Kitabın bizlere açıkladıklarıyla yetinmeliyiz.

Cevabım şudur ki, seçen lütuftan ayrı olarak Tanrı, insanlarla doğalarının gerektirdiği şekilde ilgilenir. Doğaları kötü ve sapkın olduğundan, Tanrı onları bıraktığında kötü ve sapkın davranışlarda bulunurlar. Ayaklarından bir ya da ikisi sakat olan bir ata binen bir adam düşünün. Bu adamın ata binişi, atının durumuna bağlıdır. Eğer at sendelerse, binici ne yapabilir ki? Adam atına, diğer sağlıklı atların eşliğinde binmektedir fakat diğerleri iyi durumda devam etse bile adamın kendi atı iyileştirilmedikçe sendelemeye mahkumdur.

Gördüğünüz gibi Tanrı kötü insanlar aracılığıyla çalıştığında kötü şeyler ortaya çıkar. Ancak Tanrı'nın kendisi kötülük yapamaz. Tanrı kadirdir. Tanrısız insan Tanrı'nın yarattıklarındandır ve O'nun kontrolü altındadır. İnsanın kötülüğü yüzünden Tanrı kudretini askıya almaz. Tanrısız insanlar da içinde bulundukları durumu değiştiremezler. Sonuç olarak, Tanrı'nın Ruhu aracılığıyla Tanrı'yla doğru bir ilişki içersine sokulmadıkça insan, günah işlemekten ve sürekli sapmaktan başka hiçbir şey yapamaz.

Tez 5: Tanrı'nın insanı katılaştırma yöntemi.

Tanrısızlar, Tanrı'yı hoşnut etme arzusunda değildirler. Onlar yanlızca kendilerini hoşnut etmekle ilgilenirler. Bencil tutkularından zevk almalarını engelleyen herşeyden nefret ederler ve onlara karşı savaşırlar. Tanrısızlar müjdeyle yüzleştirildiklerinde bu özellikle doğrudur. Müjde aracılığıyla Tanrı, Kendisine ve Sözü'ne karşı acı ve katı olsunlar diye onların sapkın arzularını ve kendilerine olan güvenlerini açığa çıkarır.

Tanrı, insanların yüreklerinde yeni kötülükler yaratmaz. Orada bulunan kötülükleri, kendi iyi ve bilge amaçları için kullanır. II. Samuel 16:11'de Davud Şimei hakkında şöyle söyler: "Onu bırakında lanet etsin; çünkü Rab ona emretmiştir". Fakat Tanrı Şimei'ye Davuda lanet etmesi için bir emir vermemiştir. Fakat Tanrı'nın kadir hükmü, Şimei'nin zaten kötü olan isteklerinin, kendisi için doğal olanı Tanrı'nın planladığı zamanda ve yerde yapmasını sağlamıştı.

Tez 6: Tanrı'nın Firavun'un yüreğini katılaştırması.

Bunları aklımızda tutarak, Firavun olayına geri dönelim. Tanrı, Firavun'un yüreğinin doğasını Kutsal Ruh'u aracılığıyla değiştirmedi. Firavun'un iradesi kötü ve tanrısız olarak kaldı. Kendi yüceliği ve gücü ile gurur duyuyordu. Ve Tanrı onun karşına onu öfkelendiren birşey çıkardığında Firavun, kötülük içinde davranmaktan kendini alı koyamadı. Giderek kötüleşti ve mantıklı düşünüşü dinlemeyi reddetti.

Kutsal Yazılardaki sözcükler basit anlamlarına göre anlaşılmalıdır. Tanrı, "Onun yüreğini katılaştıracağım" dediğinde, "Firavun'un yüreğinin katılaşmasına sebep olacağım" demektedir. Tanrı tam bir kesinlikle Firavun'un yüreğinin katılaştırılması gerektiğini biliyordu ve bunu tüm kesinlikle buyurmuştu. Tanrı, Firavun'a karşı yapacaklarını Firavun'un engelleyemeyeceğini de eşit derecede bir kesinlikle biliyordu. Ve sonuç olarak Tanrı, Firavun'un giderek kötüleşeceğini biliyordu. Ve kötü irade yanlızca kötülük yapabilir. Tanrı bu kötülüklerin karşısında bazı iyilikler gönderse de - müjde gibi - kötü bir irade yanlızca daha da kötüleşebilir. Yürek, katılaşır.

Kötü sonuçların doğmasını kesinleştiren bu etkiyi yaratmayı Tanrı neden bırakmıyor? Bunu istemek, Tanrı'dan Tanrı olmamasını istemektir. Tanrısızlar kötü tepki verecek diye iyilik yapmayı bırakan bir Tanrı düşünülemez.

Tanrı, Firavun gibi kişilerin kötülüklerine neden engel olmuyor? Bu soru ise, Tanrı'nın gizli iradesine girmektedir, bu irade bizlerin bilgisini aşmaktadır (Romalılar 11:33). İnsan mantığına bağlı olan bir kimse bundan hoşlanmıyorsa, hoşlanmasın. Homurdanmak hiçbir şeyi değiştirmeyecek ve Tanrı'nın seçilmişleri sağlam bir şekilde duracaklar. Bir de Tanrı'nın Ademin düşmesine neden izin verdiğini soralım isterseniz! Tanrı'yı bazı kurallar üzerine oturtmaya çalışmamalıyız. Tanrı'nın yaptıkları, bizlerin onayladığı için değil, ama kendisi arzuladığı için doğrudur. Bunun tek alternatifi, Tanrı'nın üzerinde başka bir yaratıcı koymak olacaktır.

Metne geri dönelim. Ayetlerin basit anlamlarını görmezlikten geliyorsun çünkü orada anlatılanlardan hoşlanmıyorsun ve kendi "açıklamanı" oluşturuyorsun. Fakat yazarın hedefini ve amacını keşfetmek için bir ayeti her zaman bulunduğu bölüme, içeriğe, bakarak değerlendirmeliyiz. Basit anlam şudur ki Tanrı, belalar aracılığıyla Firavun'un yüreğini katılaştırmayı amaçlamıştır. Fakat sen bunun Tanrı'nın Firavun'u hemen cezalandırması değil, Firavun'a katlanması aracılığıyla olduğunu söylüyorsun. Ama ayetin içinde bulunduğu bölümü bir oku. Firavun, İsrail'in Çocuklarına zulmederken Tanrı uzun bir süre sabırla beklemişti. Açıkça görülmektedir ki, Tanrı Firavun'un yüreğini katılaştıracağını söylediğinde bu sefer başka bir şey anlatmak istiyordu - katlanışının süreceğini değil, bu tavrında bir değişiklik olacağını söylüyordu. Ve bunun neden olduğunu hepimiz biliyoruz. Tanrı, halkını Mısır'dan çıkarmak istiyordu. Tanrı, halkının Kendisine güvenmesi için ek sebepler göstermeyi amaçlıyordu. Firavun'un direnişi daha çok bela getirecek ve her yeni bela Tanrı'nın gücünü gözler önüne serecekti. Bu kadarla kalmayıp Musa, her beladan sonra şunu belirtmektedir: "Ve Rabbin söylediği gibi Firavun'un yüreği katılaştı ve onları dinlemedi". Bu şekilde İsraillilerin Tanrı'ya daha fazla güvenmesi sağlanmıştı.

Firavun'un boyun eğmek ya da ayaklanmak için "özgür iradesinin" olmasını istiyorsun ve bu yüzden de bu ayetin Firavun'un yüreğini Tanrı'nın değil, kendisinin katılaştırdığını söylediğinde ısrar ediyorsun. Fakat bunun ne anlama geldiğine bir bak. Tanrı, Firavun'un

"özgür iradesine” bağlı olurdu ve gelecekte olacakları Musa’ya ve halkına bildiremezdi. Ancak, Tanrı Firavun’un yüreğini katılaştırmıştır. Tanrı, Firavun’un harekete geçmesine sebep oldu ve Firavun’un da bu durumda doğasının gerektirdiği gibi davranmaktan başka bir seçeneği yoktu. Gördüğün gibi bu ayet, "özgür iradeyi” desteklemek için değil, şiddetle onun karşısında durmak için kullanılabilir.

Tez 7: Erasmus’un Romalılar 9:15-33’ü yorumlayış biçimi.

Bu bölüm sana inanılmaz derecede işkence ediyor. Her ne pahasına olursa olsun "özgür iradeyi” savunmaya kararlısın, bu nedenle birbiriyle çelişen bir sürü söz söylüyorsun, özellikle Tanrı’nın önbilgisi hakkında. Bu konuda çok açık olalım. Örneğin, Tanrı Yahuda’nın İsa’yı elevereceğini önceden biliyordu. Bu nedenle Yahuda İsa’yı ele veren kişi olmak zorundaydı. Yahuda’nın bunun dışında davranmak için herhangi bir gücü yoktu. Tabi ki Yahuda, doğasına uygun olarak ve özgürce davrandı. Tanrı önceden, Yahuda’nın nasıl davranacağını biliyordu ve kararlaştırdığı zamanda bu davranışın gerçekleşmesini sağladı.

İnsanın sözde önbilgisinden bahsetmek sana bir fayda sağlamaz çünkü Tanrı’nınkinden çok uzaktır bu önbilgi. Örneğin, bir tutulmanın olacağını biliyoruz. Ama bu tutulma, onun olacağını önceden bildiğimiz için olmaz. Fakat eğer Tanrı bişeyi önceden bilirse, o şey Tanrı onu önceden bildiği için olur. Eğer bunu kabul etmezsen Tanrı’nın tüm vaatlerini ve tehditlerini hafife almış olursun. Tanrı’nın kendisini reddedersin.

Pavlus’un, Tanrı’nın önceden bildiği şeyi arzuladığını ve bu nedenle de o şeyin olması gerektiğini öğrettiğini kabul etmekle mantıklı bir anlayış sergiliyorsun. Ama sonra bunun çok zor olduğunu söyleyerek herşeyi mahvediyorsun. Ve sonra, Pavlus’un aslında bu konuyu açıklamadığını yanlızca kendisiyle tartışmaya giren kişiyi azarladığını söyleyerek kaçmaya çalışıyorsun (Romalılar 9:20). Kutsal Yazılara böyle muamele edilemez. Bölüme kısaca bakacak olsak bile Pavlus’un bu konuyu açıkladığını görebiliriz. Aslında, eğer açıklamasına karşı çıkanlar olmasaydı Pavlus’un kişileri bu şekilde azarlamasına gerek kalmazdı. Pavlus, Çıkış 33:19’dan alıntı yapmaktadır: “Ve dedi: Ben bütün iyiliğimi senin önünden

geireceğim, ve Rabbin ismini senin önünde ilan edeceğim; ve lütfedeceğim adama lütfedeceğim, ve acıyacağım adama acıyacağım.” Bundan sonra Pavlus, Tanrı’nın merhametinin ya da katılaştırmasının insanın iradesiyle ilişkili olmadığını fakat yanlızca Tanrı’nın kendisine dayandığını söylemektedir. Pavlus, Tanrı’nın önbilgisinin insanların yapacağı davranışların teminatı olduğunu açık bir şekilde belirtmektedir. Tabi eğer Tanrı’nın önbilgisiyle insanın "özgür iradesini” aynı zamanda ispatlamaya çalışacak olursak karşımıza sorunlar çıkacaktır - aynı sayının hem dokuz hem de on olduğunu göstermeye çalışmak gibi bir şey olacaktır bu!

Pavlus burada, "özgür iradeleri” olmadığı ve herşeyin yanlızca Tanrı’nın iradesine dayandığı düşüncesini reddedenleri azarlamaktadır. İşte tam bu noktada Tanrı’nın korku ve saygı uyandırıcı, muhteşem hükümlerine hayranlıkla yaklaşıp, “Gökte olduğu gibi yeryüzünde de senin istediğin olsun” (Matta 6:10) denmelidir.

Tez 8: Doğal mantık, Tanrı’nın iradesinin kudretini kabul etmelidir.

Doğal mantık, önbilgisine güvenilemeyen ve engellenebilen bir “Tanrı’nın” çok zayıf ve acınacak bir Tanrı olacağını itiraf etmelidir. Tabi ki insanlar, iyi olan Tanrı’nın insanların günahlarından ve sonsuzluk boyunca işkence çekmelerinden zevk alıyormuşcasına onları terkedip, katılaştırıp, mahkum etmesi düşüncesine karşı çıkacaklardır. Bu konu üzerinde ben de birden fazla defa bocaladım ve öylesine bir üzüntüye düştüm ki yaratılmış olmamayı istedim. (Bunlar, ben bu üzüntünün ne denli insana sağlık veren ve lütufa yakınlaştıran bir şey olduğunu öğrenmeden önceydi). İşte bu nedenle insanlar kendi “açıklamalarını” yapmaya ve Kutsal Kitap’ta açıkça öğretilenlere kendi mantıklarını uyarlamaya çalışmışlardır.

Fakat mantık, buna inanmasa ve Kutsal Kitap diye birşey olmasa bile, Tanrı’nın kudretini kabul etmek zorundadır çünkü insanların vicdanlarına yazılı olan iki şey vardır: Tanrı kadirdir ve istisnasız ve yanlışsız olarak her şeyi önceden bilir.

Tez 9: Romalılar 9:15-33'e ilişkin - devam.

Romalılar 9:20,21'de Pavlus, insanların kil, Tanrı'nın da çömlekçi gibi olduğunu söyler. Burada Pavlus'un insanın "özgür iradesi" olduğunu reddetmek için bu örneği kullanığından daha açık hiçbir şey olamaz. Pavlus'un bu mektubu yazmaktaki tek amacı eğer insanda kendini kurtaracak güç varsa, lütfun faydasız olduğunu göstermektir. Ve 11:20-23 ayetlerinde Pavlus, diğer uluslardan olan birçoklarının da kurtulacağını söylerken bunu o kişilerin "özgür iradelerine" değil, Tanrı'nın yaptıklarına bağlıyor - Tanrı'nın kişileri "aşılaması".

Tez 10: Tanrı'nın kadirliği ve "özgür irade" bir arada yaşayamazlar.

Senin kullandığın mantığa bir örnek. Şöyle diyorsun: "Tanrı'nın karşı konulmaz önbilgisince Yahuda ihanet edecek kişi olarak belirlenmişti, buna rağmen Yahuda arzusunu değiştirebilirdi". Ne söylediğinin farkında mısın? Eğer sen doğru söylüyorsan, Yahuda'nın Tanrı'nın önbilgisini değiştirecek ve onu güvenilmez yapabilecek gücü vardı. Fakat sen esas sorunla ilgilenmiyorsun. Ordusunu savaşa götürüp, yardıma en fazla ihtiyacı olduğu anda bırakıp giden bir komutan gibisin! Başka şeyden konuşmaya başlıyorsun - Tanrı'nın kudretiyle insanın iradesi bozulabilir mi, bozulamaz mı? Ben bir şey soruyorum, sen başka bir şeye cevap veriyorsun! Ama peşini bu kadar kolay bırakmayacağım. Kendi çelişkinle yüzleşmelisin. Bu ikisi nasıl olurda birbiriyle uyuşur? "Yahuda, ihanet etmemeyi arzulayabilir" ve "Yahuda ihanet etmelidir". Bunlar birbirine tamamen zıt ve çelişkili değil midirler?

Tez 11: Erasmus'un Malaki 1:2-3'ü yorumlayış biçimi.

Şimdi, benim "özgür irade" konusundaki düşüncemi bir olasılıkla destekleyebileceğini söylediğin fakat buna inanmadığın iki bölümden ikincisine dönmeliyiz. Söylemeye çalıştığın şey nedir? Tekvin 25:23'de: "Büyüğü küçüğüne kulluk edecektir" diyor. Yaptığın "açıklama" şu: "Doğru anlaşıldığı taktirde, insanın kurtuluşuyla ilgili değildir; çünkü Tanrı, bir kişiyi sonsuz kurtuluştan reddetmeyip aynı zamanda o kişinin bir kul ve aşağı bir insan olmasını arzulayabilir".

Gerçekten kaçmak için ne de zeki bir düşünüş! Ama kaçamazsın. Pavlus'un Romalılar 9:12-13'ü nasıl ele aldığını bir düşün. Hıristiyan öğretisinin temelini atarken Pavlus, Kutsal Yazıları saptırıyor mu? Tabi ki hayır! Jerome şu sözleri söylemeye cürret edebilmiştir: "Pavlus ağızından güçle çıkan şeyler, orijinal içeriklerinde aynı güce sahip değildirler". Jerome bunu söyleyebilir fakat bu hiçbir şeyi kanıtlamaz. Jerome gibi insanlar ne Pavlus'u ne de alıntı yaptığı ayetleri anlayabilmektedirler. Tekvin 25:21-23'ün yalnızca bir kişinin diğerine kulluk edeceğini söylediğini kabul edemem, ama bir an için öyle olduğunu varsayalım. Buna rağmen, ne Yakup ne de Esav'ın hiçbir payı olmadığını kanıtlamak için Pavlus'un bu ayetlerden alıntı yaptığını görebiliriz. Pavlus, bu kişilerin kendileri hakkında söylenenleri "özgür iradeleriyle" mi elde edip etmediklerini tartışmakta ve öyle olmadığını kanıtlamaktadır. Herşey her ikisi de doğmadan önce kararlaştırılmıştır.

Pavlus'un Tekvin 25:23'deki sözleri yanlızca hizmet ediş olarak algılanmamalıdır. Sonsuz kurtuluş ile de ilgilidir. Yakup Tanrı'nın halkının bir üyesiydi. Ona verilen vaat, Tanrı halkına ait olan herşeyi içeriyordu - bereket, Söz, Ruh, Mesih vaadi ve sonsuz krallık. Bu, Tekvin 27:27'den itibaren gözükmektedir. Bu nedenle Jerome'a vereceğimiz cevap şudur: elçiler tarafından alıntı yapılan tüm ayetler, orijinal içeriklerinde daha güçlüdürler!

Pavlus'un alıntı yaptığı Malaki 1:2-3'e gelince, şöyle diyor: "Sizi sevdim, Rab diyor. Ve siz: Ne ile bizi sevdin? diyorsunuz. Esav Yakubun kardeşi değil mi idi? Rabbin sözü; ve ben Yakubu sevdim; ve Esavdan nefret ettim, ve onun mirasını çölün çakallarına verdim." Sen,

Erasmus, bu kelimelerin basit anlamlarından üç şekilde kaçmaya çalışıyorsun.

Birinci yol, içinde insanın sahip olduğu tutkuların izine bile rastlanmayan Tanrı'nın sevgisi ve nefretinin insanınkinden farklı olduğu için bu kelimeleri gerçek anlamlarıyla algılayamayacağımızdır. Tanrı'nın sevgisinin ve nefretinin insan tutkularını içermediğini biliyoruz ancak burada karşı karşıya olduğumuz şey, bizleri Tanrı'nın nasıl sevip, nefret ettiği değil, neden sevip, nefret ettiğini sormamızı gerektirmektedir. Fakat sen dikkatleri Tanrı'nın nasıl sevip, nefret ettiğine çektiğinden, kısa bir süre için bunu göz önüne alalım ve sana bir faydası olup, olmadığını görelim. Bunun bir faydası yoktur. Tanrı'nın sevgisi ve nefreti bizlerin ki gibi değişmez. Tanrı'da bu ikisi, sonsuz ve değişmezdir. Sevgi ve nefret, daha "özgür irade" ortada yokken belirlenmişti, bu nedenle Tanrı'nın sevgisi ve nefreti kişinin cevabını beklemez. Tanrı'nın Yakub'u sevip, Esav'dan nefret etmesine ne sebep olmuş olabilir? Onların yaptıkları birşey olamaz çünkü, Tanrı'nın onlara karşı tavrı daha onlar doğmadan önce belirlenmişti. Bu aşamada pek "özgür iradeyi" kullanma diye bir şey olamaz!

Bu sözlerin basit anlamından kaçmak için kullandığın ikinci yol şudur: Malaki'nin burada bahsettiği nefretin, bizleri sonsuz mahkumiyete götüren nefret gibi gözükmediğini söylüyorsun. Malaki'nin, yanlızca dünyada karşılaşılan güçlüklerden bahsettiğini ileri sürüyorsun. Yine söylemeliyim ki bu, Pavlus'un Kutsal Yazıları yanlış kullandığını ileri süren bir iftiradır. Bu yolun sana bir faydası olup olmadığına bakalım. Kesin olan şudur ki, Pavlus'un buradaki amacı, herhangi bir kazancın olmadığını ve "özgür iradenin" kullanılmadığını vurgulamaktır. Pavlus, dünyada yaşanan bazı şeylerden bahsediyor olsa bile yine Yakup ve Esav'ı kullanarak uygun bir örnek vermektedir. Her durumda, Malaki'nin sadece dünyada deneyim edilen şeyler hakkında yazdığını ileri sürmek yanlış olur. Ayetin içinde bulunduğu bölüm bizlere Tanrı'nın sevgisine cevap vermedikleri için Malaki'nin amacının İsrail'i azarlamak olduğunu göstermektedir. Tanrı'nın onlara olan sevgisi dünyasal bereketlerin çok üstünde bir değere sahiptir, çünkü bölüm bize gösteriyor ki Tanrımız, herşeyin Tanrısıdır. Onların topal ve hasta bir hayvanla kendisine sundukları yarım tapınışla (Malaki 1:13) yetinecek bir Tanrı olmayacaktır İsrail'in Tanrısı! Şimdinin ve şimdiden sonrasının, tüm meselelerin, her durumun, her zamanın ve yaptıkları

herşeyin Rab’bi olan Tanrı’ya gerçek tapınış tüm yürekleri ve güçleri ile olmalıydı.

Kullandığın üçüncü yol, Tanrı’nın bazı Yahudileri sevip bazılarını sevmediğini söylemektir. Bu düşünüşünün, bazı Yahulerin inanmadıkları için kesilip atılmayı hakketmelerine; ve yine, yaptığın “açıklamanın” bazı Yahudilerin iman edip, yeniden aşılanmayı hakketmelerine olanak sağladığını ileri sürüyorsun.

Ne söylediğini bilmiyorsun! İnsanların imansızlık yüzünden kesilip atıldıklarını, imanla tekrar aşılandıklarını ve iman etmeye teşvik edilmeleri ve uyarılmaları gerektiğini çok iyi biliyorum. Fakat bunun "özgür iradenin” gücüyle inanıp, inanmamakla hiçbir ilgisi yoktur.

Tez 12: Çömlekçi ve kil.

Benim düşüncemi muhtemelen desteklediğini söylediğin üçüncü ayet İşaya 45:9 dur: “Kendisine şekil verenle çekişenin vay başına! Yerin çömlek parçaları arasında bir çömlek parçası! Balçık kendisine şekil verene: Ne yapıyorsun? Yahut senin elinin işi sana: Elleri yok, der mi?” Ayrıca, Yeremya 18:6: “İşte balçık, çömlekçinin elinde nasılsa, siz de benim elimde öylesiniz, ey İsrail evi”. Bu ayetler çok açıkça beni destekliyor fakat çömlekçinin işlerini, bu dünyadaki deneyimlerimize benzeterek bu ayetlerin anlamlarını zayıflatmaya çalışıyorsun. Pavlus bu ayetleri Romalılar 9. Bölümde kullandığında onları kişisel seçilmişlikle ilişkilendirdiğini ileri sürüyorsun. Bu Pavlus’a iftira atmaktır. Daha sonra yarattığın tüm bu karmaşaya bir de II. Timoteyus 2:20-21’i katıyorsun: “Büyük bir evde yanlız altın ve gümüş kaplar değil, tahta ve toprak kaplar da vardır. Kimi onurlu, kimi bayağı iş için kullanılır. Eğer bir kimse bayağı olandan arınırsa, onurlu amaçlara uygun, kutsal kılınmış, efendisine yararlı ve her iyi işe hazır bir kap olacaktır.” Pavlus’un burada İşaya 45:9; Yeremya 18:6 ve Romalılar 9’daki aynı tema hakkında yazdığını söylüyorsun. Kilden yapılmış bir çömleğin kendini arındırması düşüncesiyle alay ediyorsun. Fakat daha sonra Pavlus’un çömleğe gerçekten de böyle yapmasını buyurduğunu söylüyor ve kendi çıkarın için bu nedenle çömleğin "özgür iradesi” olan insanı temsil ettiğini ileri sürüyorsun.

Benim cevabım, II. Timoteyus 2:20-21'in diğer bölümlerle aynı şeyden bahsetmediği gerçeğinde yatmaktadır. Güncel hayattan bir örnek vererek, tamamen farklı bir konuyu açıklamaktadır - inanlının kişisel tanrısallığı. Ve burada eyleme geçmesi söylenen çömlekler değil, inanlılardır. Tanrı'yı aşağılayan herşeyden kendilerini arındırmalıdırlar. Çömleklere gelince, bazıları onurlu, bazıları onursuzdur ve ne için kullanılacaklarına kendileri değil, efendileri karar verir.

Tez 13: Tanrı'nın doğruluğu.

Şimdi ise insan mantığına sığınıyorsun. Tanrı'nın kötüleri sonsuz ateşe atma hakkına sahip olduğunu kabullenemiyorsun. Bu mantıksız diyorsun, çünkü Tanrı onları o şekilde yarattı. Gerçek en sonunda ortaya çıktı! Kendini Pavlus'un Romalılar 9:19'da sözünü ettiği homurdanan kişilerin yerine koyuyorsun: "Öyleyse Tanrı insanı neden hala suçlu buluyor? O'nun isteğine kim karşı durabilir?" Yani insan mantığı, insanın neyi doğru neyi yanlış bulduğuna göre Tanrı'nın hareket etmesini gerektirir. Herşeyin yaradanı yüce Tanrı, yaradılışına boyun eğmeli, öyle mi! Kurallar öyle olmalı ki Tanrı, yanlızca bizim suçlu bulduğumuz kişileri mahkum edebilmeli! Tanrı hakketmeyenleri kurtardığı zaman kimse sesini çıkarmaz. Ama Tanrı onları mahkum ettiğinde büyük bir protesto başlar. İnsan yüreğinin kötülüğü işte burada karşımıza çıkmaktadır. İnsanlar böyle düşündüklerinde, Tanrı'yı Tanrı olarak övmekte başarısız olmaktadırlar. Tanrı'yı, kadir hakkından mahrum ederler. Adil bir Tanrı'nın tanrısız insanları nasıl kurtardığını, cennete gidene kadar asla anlayamayacağız. Öyleyse, adil bir Tanrı'nın tanrısızları nasıl mahkum ettiğini nasıl anlarız? Ancak iman, İnsanoğlu gözükünceye dek bunun böyle olduğuna inanmaya devam edecektir.

Tez 14: Pavlus, insanın kurtuluşu konusunda yanlızca Tanrı'ya pay çıkarır.

“Açıklamalarında” ısrar etmediğin sürece, Kutsal Yazılarda hiçbir çelişki bulunmaz. Bunu yaptığın zaman karışıklık çıkar. Örneğin, “Eğer bir kimse…arınırsa…” (II. Timoteyus 2:20-21) ile “…etkin kılan…Tanrı’dır” (I. Korintliler 12:6) arasında bir çelişki yoktur. Birincisi sadece, insanın yapması gerekeni ortaya koyar. Bu ise, kişinin lütuftan ayrı olarak "özgür iradeyle” bunu yerine getirebileceği anlamına gelmez. Bir buyruk verildiğinde, o buyruğu yerine getirme yetisinin varlığının olduğu anlamına geldiğinden emin olduğunu biliyorum. Ama bu bir saçmalıktır. İkinci ayet ise, açıkça herşeyin Tanrı’nın bir işleyişi olduğunu belirtir. Bir çelişki yoktur. Pavlus, insanın kurtuluşunun yanlızca Tanrı’nın gücüyle olduğu öğretisinde tamamen istikrarlıdır.

Dördüncü Bölüm
Erasmus’un “Özgür iradeyi” reddeden ayetleri nasıl kullandığına ilişkin Luther’in görüşleri.

Tez 1:	Tekvin 6:3.
Tez 2:	Tekvin 8:21 ve Tekvin 6:5.
Tez 3:	İşaya 40:1-2.
Tez 4:	İşaya 40:6-7.
Tez 5:	Yeremya 10:23.
Tez 6:	Süleymanın Meselleri 16:1.

Tez 7: Yuhanna 15:5.

Tez 8: İnsanın Tanrı’yla işbirliği yapması "özgür iradeyi” kanıtlamaz.

Sonuç

Sonunda, "özgür iradenin” yanlış olduğunu kanıtlamak için kullandığım ayetlere değindiğin bölüme geldik.

Tez 1: Tekvin 6:3 “Ve RAB dedi: Ruhum adam ile ebediyen çekişmeyecektir,
çünkü o da ettir” (Luther)

İlk olarak sen, buradaki “et” kelimesinin insan zayıflığı olduğunu söylüyorsun. Buradaki anlam Pavlus’un I. Korintliler 3:1-3’de Korintlilere “doğal benliğe uyanlar” diye seslendiğindeki aynı anlamdır. Pavlus burada zayıflığa değil, bozulmuşluğa değiniyor. Musa da, sadece şehvet duygusundan evlenip, artık Kutsal Ruh’un onlarla beraber olmasına imkan vermeyecek derecede dünyayı vahşetle dolduran kişilere sesleniyordu. Sen de farkedeceksin ki, Kutsal Yazılar’da ne zaman “benlik”, “Ruh”la karşılaştırılırsa, bu benliğin Tanrı’nın Ruh’una karşıt olduğu belirtilir. Bu kelime sadece tek başına kullanıldığında fiziksel beden anlamına gelir. Bu nedenle, ele aldığımız bölüm şu anlama gelmektedir: “Nuh ve diğer kutsal insanlarda olan benim Ruhum, bu adamların vaaz ettiği söz aracılığıyla tanrısızları azarlar. Ancak hepsi boşadır çünkü tanrısızlar benlikleriyle körleşmişler ve katılaşmışlardır ve yargılandıkça daha da kötüleşirler”. Bu her zaman olmaktadır ve eğer insanlar Kutsal Ruh’un aralarında işlemesine rağmen kötüden daha da kötüye gidiyorlarsa, öyleyse Ruh olmaksızın kesinlikle ümitsiz olmalıdırlar. "Özgür irade” günah işlemekten başka hiçbir şey yapamaz.

Sonra bizlere o ayetin tüm insanlar için değil ama yalnızca o zaman yaşayanlar için olduğunu söylüyorsun. Bu da işe yaramaz çünkü Mesih, tüm insanları kastederek şöyle demiştir: “Bedenden doğan bedendir” (Yuhanna 3:6). Bu durumun ciddiyetini vurgulamak için de şunu söylemiştir: “Bir kimse yeniden doğmadıkça Tanrı’nın Egemenliğini göremez” (Yuhanna 3:3).

Ama sen diyorsun ki bu ayet Tanrı’nın yargısından değil, merhametinden bahsediyor. Ancak yapman gereken tek şey ayetten önce ve sonra neler dendiğini okumak. Bu sözlerin öfkeli bir Tanrı’nın sözleri

olduğuna şüphe yoktur. Bu nedenle elimizdeki ayet "özgür iradenin" karşısındadır. İnsanın içinde iyi olanı yapmak için güç olmadığını ve yanlızca Tanrı'nın yargısını hakkedebileceğini gösterir.

Tez 2: Tekvin 8:21 "Adamın yüreğinin tasavvuru gençliğinden beri kötüdür".

Ayrıca bak. Tekvin 6:5 "Ve her gün yüreğinin düşünceleri ve kuruntu-ları ancak kötü idi"

Çoğu insanın kötü olabileceğini ve bunun onları "özgür iradelerinden" yoksun bırakmadığını söyleyerek bu ayetin basit anlamını gözardı etmeye çalışıyorsun.

Ancak Tanrı burada çoğu insandan değil, tüm insanlardan bahsetmektedir. Tufan'dan sonra Tanrı artık insanlara hakkettikleri gibi davranmayacağını söyler. Eğer öyle davransaydı, hiç kimse kurtulamazdı. Tufan'ın öncesinden ve sonrasında Tanrı, insanların bazılarını değil, tümünü kötü olarak ilan etmektedir. İnsanın günahını kolayca düzeltilebilecek birşeymiş gibi hafife alıyorsun. Fakat bu ayet bize insanın tüm gücünü kötülük yapmak için kullandığını söylemektedir. Ayetin İbranicesine neden bakmıyorsun? Musa aslında şöyle diyor: "Adamın yüreğinin düşüncelerinin her eğilimi her zaman yanlızca kötüydü" (Tekvin 6:5). Artık kötünün olası olması diye birşey yoktur. İnsanın hayatı boyunca kötüyü düşündüğünden başka hiçbir şey söylememektedir Tanrı. Şöyle cevap verebilirsin: "Eğer tövbe etmek insanın gücünde olan birşey değilse, Tanrı insanlara tövbe etmeleri için neden zaman tanıyor?" Daha önce de birçok kez dediğimiz gibi, cevap şudur ki, Tanrı'nın bir buyruk vermesi, o buyruğa itaat etme gücümüzün olduğu anlamına gelmez. Tanrı bize sorumululuklarımızı gösterir, ancak bunu bizim yapabileceğimizi kanıtlamak için değil, bizleri alçaltmak ve yapamayacağımızı itiraf etmemiz için yapar!

Tez 3: İşaya 40:1-2 "Allahınız diyor: Teselli edin, kavmımı teselli edin.

Yeruşalimin yüreğine söyleyin; savaş zamanı doldu, fesadı bağışlandı,
bütün suçları için Rabbin elinden iki kat karşılık aldı, diye ona çağırın”

Bu ayet, Tanrı’nın bağışlamasının, onu hiçbir şekilde hakkedemeyece ya da kazanamayacak olanlara verildiği anlamına gelir. Ancak sen, aynı fikirde değilsin. Bunun anlamının lütuf değil, Tanrı’nın günahlarımıza karşılık öç alması olduğunu söylüyorsun. Bence bu ayet, müjdede açıklanan Tanrı’nın günahları bağışlamasından söz ediyor! Ayete bir bakalım.

“Teselli” kelimesinin Tanrı’nın yargısının uygulanması anlamına gelmediğini varsayıyorum! Ve sonra şöyle diyor: “Şefkatle söyleyin Yeruşalime”*. Bunun anlamı şudur: “Yeruşalimin yüreğine sevgi sözleri - tatlı, şefkatli sözler - söyleyin”. Sonra, “savaş zamanı” sözüyle ise, insanın yasanın gereklerini yerine getirerek bağışlanma kazanmaya çalışırken içinde bulunduğu korkunç güçlük anlatılmak istenir (bak. Elçilerin İşleri 15:7-10). Tanrı’nın karşılıksız bağışlamasından ötürü savaş zamanı sona ermiştir. İnsanların Rabbin elinden iki kat almaları, hem günahlarının bağışlanması hem de yasanın korkunç yükünden özgür kılınmaları anlamına gelir. Bu bağışlanma ve özgürlük onun “bütün suçları” içindir, ki bu da İsrail’in tamamıyla günahta olduğu anlamına gelir. Lütuf, "özgür iradenin” çabalarının ödülü değildir. Lütuf, günaha ve tüm hakkettiklerine rağmen verilir.

Tez 4: İşaya 40:6-7 “Bütün beşer ottur ve onun bütün güzelliği kır çiçeği
gibidir. Ot kurur, çiçek solar, çünkü üzerinde Rabbin soluğu eser” (Luther)

Bu ayetteki “soluğun” öfke, ve “beşer”in Tanrı’nın gücü karşısında hiçbir kuvveti olmayan insan zayıflığı olduğunu söylüyorsun. Tanrı’nın gazabının, insanın zavallı güçsüzlüğünden başka kurutacağı şey mi kalmadı? Bu güçsüzlüğü diriltmesi gerekmez mi?

Sonra diyorsun ki, “kır çiçeği” maddesel şeylerin kazandırdığı zenginliğin verdiği gururu temsil eder. Ancak bu doğru olamaz. Yahudiler, tapınakları, sünnetli olmaları ve kurbanlarıyla gururlanmışlardı. Grekler ise bilgeliklerinden. Bu nedenle Tanrı’nın soluğuyla dağıtılan şeyler, insanın sözde doğruluğuyla yaptığı işler ve insan bilgeliğidir. Bu ise İşaya’nın kullandığı “bütün beşer” ifadesiyle kanıtlanır. Sadece bazı insanlar maddesel zenginlikleriyle gurur duyarlar ancak tüm insanlar doğal olarak insan işleri ve bilgeliğiyle övünürler.

Bu noktada Yuhanna 3:6’ya dikkatlice bakmak önemlidir: “Bedenden doğan bedendir, Ruh’tan doğan ruhtur”. Bu ayet, Tanrı’nın Ruh’undan doğmamış olan herşeyin beden olduğunu açıkça gösterir. Doğal insanın yanlızca bir kısmının, büyük bir kısmının beden olduğu anlamına gelmiyor. İnsanın en mükemmel yanının da bedeni olduğunu da kesinlikle söylemiyor. Açıkça, Tanrı’nın Ruh’undan ayrı olarak her insanın “beden” (doğal benlik) olduğunu ve bu nedenle Tanrı’nın yargısına maruz kalacağını söylüyor.

Bunun doğru olmadığını düşünüyorsun. Dışarda bir yerde, kimse görmese ve Tanrı onu bağışlayacak olsa bile kötü bir şey yapmaktansa bin kere ölmeyi tercih edecek insanların olduğunu düşünüyorsun. Ama sen hala dışsal davranışlara bakıyorsun. Yüreğe bakmalısın. Böyle insanlar olsa bile, davranışları yanlızca kendilerini yüceltir çünkü Tanrı’nın Ruh’undan ayrı olarak davranışlarıyla Tanrı’yı yüceltmek için hiçbir arzuları yoktur.

“Bedenin” (benliğin) mutlaka tanrısız olduğunu söylemenin gerekli olup, olmadığını soruyorsun. Buna evet demeliyim çünkü bir kişide Tanrı’nın Ruh’u yoksa o kişi tanrısızdır. Kutsal Yazılar, Ruh’un tanrısızları aklamak için verildiğini belirtir. İsa, bedenden doğanın Tanrı’nın Egemenliğini göremeyeceğini söylemiştir. Tanrı’nın Krallığıyla, Şeytan’ın Krallığı arasında ortada bir yer yoktur. Bir kişi eğer Tanrı’nın Krallığında değilse, Şeytan’ınkinde olmak zorundadır.

Sonra şunu soruyorsun: “Bir kişi Ruh’tan doğmuş olduktan sonra bile benlikten başka bir şey olmadığını nasıl öğretebilirim?” Böyle bir şeyi nerde hayal ettin? “Benlik” (beden) ile “Ruh” arasında kesin hatlarla belirlenmiş bir ayrım yaptım. Ruh’tan doğmuş olmayan adam, bedendir. Ruh’tan doğan ise Ruhtur - benliğin halen varolan ve kişiyi rahatsız eden kısımlarının dışında.

Tez 5: Yeremya 10:23 “Ya Rab, bilirim ki, insanın yolu kendi elinde değildir;
adımlarını doğrultmak yürüyen insanın elinde değildir”

Yine burada ayetin basit anlamını çarpıtıyorsun. Bu ayetlerin, olayların mutsuz sonuçlanmasının sebebi insan değil, Tanrı olduğunu ve tüm bunların "özgür iradeyle” hiçbir ilgisi olmadığını söylüyorsun. Ancak Yeremya’nın sözlerinin açıklanmaya ihtiyacı var mı? Yeremya’nın demek istedeği şey çok açıkça, insanların Tanrı’nın Sözü’nü reddetmekteki inatçılığı, insanın kendi gücüyle iyilik yapamayacağına onu ikna ettiğidir.

Ama yine de senin düşüncenin doğru olduğunu varsayalım - bunun ne faydası olur? Eğer insan doğal olayların iyi sonuçlanmasını etkileyemiyorsa, nasıl olur da kendi ruhsal durumu için bir şey yapabilir?

Çoğu insanın doğru şekilde yaşamak için Tanrı’nın lütfuna ihtiyacı olduğunun farkında olup her gün Tanrı’nın yardım etmesi için dua ettiklerini söylüyorsun. Bunu yapmakla da insansal çaba gösterdiklerini ileri sürüyorsun. Ancak burada "özgür iradenin” gücünü ispatlamıyorsun. İçinde Tanrı’nın Ruh’u bulunanlardan başka kim Tanrı’dan yardım isteyecek? Dua eden, Ruh aracılığıyla bunu yapar (Romalılar 8:26-27).

Tez 6: Süleymanın Meselleri 16:1 “İnsan aklıyla çok şey tasarlayabilir, ama
dilin vereceği yanıt RAB’dendir” (Luther)

Sen yine bu ayetin hayatın güncel olaylarıyla ilgili olmasını istiyorsun. Ben de yine aynı şekilde cevap vereceğim. Dediğin doğru olsa, içinde bulunduğumuz ruhsal duruma kendi kendimize karar veremeyeceğimiz daha belirginleşir. Gelecekteki herşeyin Tanrı tarafından belirlenmiş olduğu gerçeği bizlerde Tanrı korkusu yaratmalıdır.

Bu ayeti, aynı kitaptan iki ayetle daha ilişkilendiriyorsun: Sül. Mes. 16:4 -“RAB herşeyi amacına uygun yapar, kötü kişinin yıkım gününü de O hazırlar” (Luther). Bu ayetin Tanrı’nın her yaratığı kötü olarak yarattığı anlamına gelmediğini belirtmekle çok iyi bir şey yaptın. Bravo! Ben de kötü yarattı demedim ki!

Sül. Mes. 21:1 - “Kralın yüreği RAB’bin elindedir, kanaldaki su gibi onu istediği yöne çevirir* ” (Luther). “Çevirir” kelimesinin “zorlar” anlamına gelmediğini söylüyorsun. Tanrı’nın, kral’ın tutkularına izin vermesiyle kralın kötülük yapmaya meyilli olduğunu ileri sürüyorsun. Fakat Tanrı’nın izni ya da çevirmesi hakkında ne düşündüğün önemsizdir çünkü hiçbir şeyin Tanrı’nın iradesi ve işleyişi dışında gerçekleşmediği halen bir gerçektir. Ayet tek bir kişi, kral, hakkında konuşuyor. Eğer bir kişi için bu doğruysa, hepsi için doğrudur.

Tez 7: Yuhanna 15:5 “Ben asmayım, siz çubuklarsınız. Bende kalan ve benim
kendisinde kaldığım kişi çok meyve verir. Bensiz hiçbir şey yapamazsınız”

İşte bu ayet, kimsenin ondan kaçamayacağını söylediğim ayettir fakat sen küçücük “hiçbir şey” kelimesini alıp, boğazını kestin! Bunun “hiçbir şeyi mükemmel olarak” anlamına geldiğini ve bu nedenle de ayetin “bensiz hiçbir şeyi mükemmel olarak yapamazsınız” şeklinde algılanması gerektiğini söylüyorsun. Karşımızdaki soru, ayetin o anlama gelebileceği değil, fakat gelip, gelmediğidir. Yani sen diyorsun ki, Mesihsiz bizler “biraz kusurlu birşeyler” yapabiliriz. Herhalde “hiçbir şey O’nsuz olmadı” diyen Yuhanna 1:3 de “O’nsuz biraz kusurlu birşeyler yaratılmıştı” anlamına gelir! Ne saçmalık! Kutsal Yazılara böyle yaklaşmak son derece tehlikelidir. İnsanların vicdanlarına ulaşmanın yolu da bu değildir. Şundan emin olalım ki, “hiçbir şey” demek “hiçbir şey” demektir.

Şeytan’ın egemenliği altında, insan artık ne özgürdür ne kendi gücü vardır ama günahın ve Şeytan’ın kölesidir ve sadece hükümdarının arzuladıklarını isteyebilir. Ayetin geri kalanını gözardı ediyorsun: “Bir kimse bende kalmazsa çubuk gibi dışarı atılır ve kurur. Böylelerini toplar, ateşe atıp yakarlar” (ayet 6). Mesih’ten ayrı olarak insan, Tanrı tarafından tamamıyla kabul edilemez durumdadır ve ateşe atılır.

Kendi tezini desteklemek için neden I. Korintliler 13:2’den alıntı yaptığını anlayamıyorum. “Eğer peygamberlikte bulunabilsem, bütün sırları bilsem ve her türlü bilgiye sahip olsam, eğer dağları yerinden oynatacak kadar büyük bir imanım olsa, ama sevgim olmasa bir hiçim”. Bir kimse

eğer sevgisizse, Tanrı’nın karşısında gerçek anlamda bir hiçtir çünkü bu sevgi lütfun bir armağanıdır. Sonuçta şu ortaya çıkar: “hiçbir şey”, hiçbir şey demektir, ve bunu hiçbir şey değiştiremez. “Özgür irade” hiçbir şey yapamaz ve hiçbir şeydir.

Tez 8: İnsanın Tanrı’yla işbirliği yapması "özgür iradeyi” kanıtlamaz.

İnsanın, Tanrı’nın işlerindeki işbirliğini göstermek için bir dizi örnek veriyorsun. Örneğin, “hasadı toplayan işçidir ancak veren Tanrıdır”. İnsanın Tanrı’yla olan işbirliğinin farkındayım ama bu "özgür iradeyi” kanıtlamaz. Tanrı’nın gücü herşeye yeter. Yanlızca kendisinin yarattığı herşeyin üzerinde hakimdir. Bu, tanrısızları ve aklayarak Tanrı’nın krallığına aldığı kişileri de kapsar. Tüm insanlar, Tanrı’nın onlar için istediklerini izlemek ve onlara itaat etmek zorundadırlar.

Tanrı evreni yaratırken insan hiçbir katkıda bulunmadı. Yaratılmış olan insan Tanrı’nın yaradılışı olarak varlığını sürdürmeye de bir katkıda bulunmaz. İnsanın yaradılışı ve sürekliliği tamamıyla yardımımız olmaksızın bizleri yaratıp, koruyan Tanrı’nın kudretli gücü ve iyiliğinin sorumluluğundadır.

Ruh’un krallığınının yeni yaradılışına girmek üzere yenilenmesinden önce, bu yeni yaradılış ve krallık için kendisinin hazırlanmasında kişinin hiçbir payı yoktur. Aynı şekilde kişi yeni yaradılışı giyindiğinde, bu krallıkta korunmak için bir katkıda bulunmaz. Yenilenişimizde, yanlızca Kutsal Ruh, bizim yardımımız olmaksızın bizleri hem yeniler hem de korur. Yakup şöyle der: “O, yarattıklarının bir anlamda ilk meyveleri olmamız için bizi, kendi isteği uyarınca, gerçeğin bildirisiyle yaşama kavuşturdu” (Yakup 1:18). (Yakup, burada yeni yaradılıştan bahsetmektedir). Ancak Tanrı, bizlerin haberi olmadan bizleri yenilemez, çünkü Tanrı bizleri O’nunla işbirliği içinde olalım diye yeniler ve korur.

Tüm bunlarda "özgür iradenin” payı nerede? Ona ne kaldı? Hiçbirşey! Kesinlikle hiçbir şey!

Sonuç

Bu tartışmayı daha da kızdırmak değil, ışığa çıkarmak istiyorum. Ancak eğer bazen çok sivri bir şekilde tartıştıysam hatamı kabul ediyorum, eğer bu bir hataysa. Ama hayır; verdiğim tanıklığın Tanrı'nın amacı için tüm dünyaya daha büyük bir önemle ulaştığından eminim. Tanrı bu tanıklığı son günde de onaylasın! Tembelce, ya da aldatmacalarla değil ama yeter ve artar derecede güçle gerçeğin yolunda kaldığımı söyleyen diğerlerinin tanıklıklarıyla kabul edilen benden daha mutlu kim olabilir!

Eğer sana karşı acıymış gibi gözüküyorsam, bağışlamanı diliyorum. Kötü amaçla böyle davranmadım; ancak isminin sahip olduğu güçle Mesih'in amaçlarına verdiğin zarar beni endişelendirdi. Kalemine bu denli hakim olan hangi insan, gerektiği yerde sıcaklık göstermez? Sen bile çoğu zaman bana ateşli oklar atıyorsun. Ancak bunların, bu tartışmayla hiçbir ilgisi yoktur, ve bu tartışmayı yapan bizler de yaptıklarımız için birbirimizi bağışlamalıyız; çünkü bizler yanlızca insanlarız ve insanlığın karakterine yabancı olmayan herşey bizde de vardır. Buna sebep olan Rab, senin gözlerini açsın ve O'nu yüceltmene yardım etsin. Amin.

Ek:
Bu karşıt görüşlülüğün sonraki safhaları ve bugünkü önemi.

Luther'in "İradenin Tutsaklığı" adlı kitabının ardında yatan bu tartışmadan 20.yy okuyucusu ne anlam çıkarmalıdır? Bu kısaltılmış ve basitleştirilmiş kitabı okurken, Luther'in büyük tartışma yeteneğinden etkilenmiş olmalısınız. Ancak bizi ilgilendirmesi gereken şey, Luther'in savunduklarının Kutsal Kitaba uygun olup, olmadığıdır. Eğer yazdıkları, Tanrı Sözü'nün öğretileriyse, bu yazılanları bugün de önemsemeliyiz.

Bazı insanlar basitçe, Luther'in hakkında yazdığı şeylere şimdi Kalvinizm dendiği sonucuna varıp, göz ardı ederler. Günümüz Lutheran

kilisesi aynen bunu yapmıştır ve çağımız müjdesel Hıristiyanlarının da aynı şeyi yapacakları şüphesizdir.

Reformasyon zamanına bakacak olursak, Luther, Zwingli, Calvin, Bucer, Beza, Melancthon, John Knox gibi Protestan liderlerinin, insanın doğası gereği, kurtuluşu kazanmak için bir şey yapmaya yetisinin olmadığı ve Tanrı'nın lütufda tamamıyla kadir olduğu üzerinde hemfikir oldukları açıkça görülür. Reform görüşünü benimseyenler bazı konularda ayrılmış olsalar bile hepsi, bu konu üzerinde birleşmişlerdir. Bunun, Reformasyon'un temel öğretisi olduğunu söylemek doğru olur. Çoğu zaman, imanla aklanma öğretisi reformasyon teolojisinin merkezi gerçeği olarak düşünülür. Ancak reformcular, Elçi Pavlus'un öğretisine geri dönerek, günahkarın kurtuluşunun tamamıyla Tanrı'nın karşılıksız lütfuna dayandığını vurgulamışlardır. İmanla aklanma öğretisi önemlidir çünkü insanın yanlızca Tanrı'nın lütfuyla kurtulmuş umutsuz bir günahkar olduğu ilkesini güvence altına alır. Ancak Reformasyon öğretisinin merkezi, Tanrı'nın lütfunun kadir ve karşılıksız olduğu gerçeğiydi.

Reformcuların savunduğu düşünceye karşıtlık hiçbir zaman asla durmadı. İnsanın tamamıyla çaresiz olduğunu reddeden ve kurtuluşun aslında bizlerin yaptığı bazı şeylere dayandığını söyleyen Arminian yanlış öğretisi bu teolojiye ateşli bir şekilde karşı çıkmıştır. Tüm bunlar 1603 yılında Hollanda'daki Leyden Universitesi'nde teoloji professörü olan Van Harmen (Arminius) adında bir adam tarafından öğretilmiştir. 1618 yılında Dortrecht'te (Dort) uluslararası bir konsil toplanmış ve altı ay boyunca bir araya gelmiştir. Arminius'un öğretileri ve onu destekleyenler reddedilmiş ve suçlanmıştı.

Arminianizm, Dort Konsil'iyle ölmedi. John Wesley bu öğretiyi yaygınlaştırdı ve bugün halen çok popülerdir. Arminian öğretisinin yaptığı şey, günahkarların kurtuluşunu Tanrı ile günahkarlar arasında bölmektir. Kurtuluş işinin bir kısmının Tanrı bir kısmının ise kendileri tarafından yapıldığı söylenir. Reformcuların üzerinde birleştikleri Kutsal Kitap öğretisi buna rağmen, insanın kurtuluşundaki tüm payı Tanrı'ya çıkarır. Kurtuluş, Tanrı'nın kudretli lütfuna, Mesih tam ve mükemmel hizmetine ve Kutsal Ruh'un etkili ve kadir işleyişine bağlıdır. Tüm görkem Tanrı'ya verilir: "kurtuluş Rab'dendir".

Arminianizmin kurtuluş konusundaki öğretisi, Roma'nınkine çok yakındır çünkü her ikisi de insanın işbirliği olmadan Tanrı'nın insanı

kurtaramayacağını öğretir! (Eğer günahkarın işbirliği gerekliyse, Tarsus'lu Saul nasıl kurtulacaktı?) Arminian öğretisi, işler dinini savunan ve Yeni Antlaşma Hıristiyanlığını ret ve inkar eden bir teolojidir. İman için kendine güvenmek, iyi işler için kendine güvenmekten farksızdır. Biri, diğer kadar Hıristiyanlık karşıtıdır.

Biraz önce okumuş olduğunuz kitap, hayati önem taşıyan bir konu hakkındadır. Luther'in uğruna savaştıkları için bugün halen savaşılmalıdır. Reformcuların savundukları, bugün halen savunulmalıdır. Luther ve diğer reformcular, Kutsal Kitap'ta da çok açıkça belirtilen lütufla kurtuluşu öğretmişlerdir. Bugün, bundan daha önemli hiçbir konu yoktur. Luther yazmış olduklarına bugün de ihtiyaç vardır! Tanrı Sözü hiçbir zaman eskimez ve her zaman olduğu gibi bugün de insanlığa konuşmaktadır.

* "Yeruşalimin yüreğine söyleyin" ifadesi, ayetin İngilizce çevirisinde "Şefkatle söyleyin Yeruşalime" olarak geçmektedir.

* İngilizce çeviride: "yatkınlaştırır", "meğillendirir"